

2017

Frifondrapporten

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner/2018

Alle Frifonds årsrapporter er tilgjengelige på www.frifond.no

Rettigheter til bilder er spesifisert i bildetekst.

1 Innhold

1	Frifond-tilsagnet 2017	4
1.1	Om rapporten	4
2	Målsetninger og målgruppe for Frifond-ordningen	4
3	Administrasjon av Frifond-ordningen i LNU	5
3.1	Videreutvikling av LNUs elektroniske saksbehandlingssystem	5
3.2	Koordinering og samarbeid med Norsk musikkråd	6
4	Omtale av Frifond-ordningen i 2017	6
4.1	Frifond sin fylkesfordeling i 2017	6
5	Omtale og vurdering av Frifond organisasjon	9
5.1	Søknader og saksbehandling i 2017	10
5.2	Eksempler på organisasjoner som får støtte	12
5.3	Oppfølging, veiledning og rapportering	13
6	Omtale og vurdering av Frifond barn og unge	15
6.1	Utbetalinger	16
6.2	Eksempler på prosjekter som har fått støtte	16
6.3	Egenorganisert fysisk aktivitet	17
7	Omtale og vurdering av Frifond teater	21
7.1	Utbetalinger i 2017	22
7.2	Eksempler på prosjekter som har fått støtte	22
8	Felles omtale og vurdering av Frifond teater og Frifond barn og unge	22
8.1	Tillit til barn og unge som initiativtakere og drivere i prosjekter	22
8.2	Søknadsprosessen i Frifond barn og unge og Frifond teater	23
8.3	Rapportering og oppfølging av søkere	24
8.4	Purrerutiner og tilbakekreving av midler	25
8.5	Prosjekt- og kontrollbesøk	25
9	Frifond for alle	26
9.1	Informasjon til barn og ungdom	26
9.2	Sosiale medier	26
9.3	Effekt av direkte informasjonsarbeid	26
9.4	Konklusjoner	27
10	Informasjonsarbeid	27
10.1	Informasjonsturer	28
10.2	Mediedekning av Frifond	28
10.3	Frifond i sosiale medier	29
10.4	Ny nettside og ny grafisk profil	29
11	Resultater og måloppnåelse	30
11.1	Frifond stimulerer barn og unges aktivitet og deltakelse	30
11.2	Frifond når ut til et bredt spekter av søkere og aktiviteter	31
11.3	Frifond er en lavterskel støtteordning	32
11.4	Frifond bidrar til medvirkning og læring blant unge	34
12	Sammendrag	35
13	Avsluttende kommentarer	36

1 Frifond-tilsagnet 2017

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) viser til tilskuddsbrev fra Kulturdepartementet 16.05.2017 med referanse 16/3201. Etter avtale med Kulturdepartementet rapporteres det på LNUs forvaltning av Frifond-ordningene i samme rapport. Denne rapporten beskriver LNUs forvaltning av Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon. Prosjektet Frifond for alle og forvaltningen av egenorganisert fysisk aktivitet er omtalt spesifikt i egne deler i rapporten.

LNU ble i 2017 tildelt 146 517 840 kroner fra Norsk Tippings overskudd (heretter omtalt som spillemidlene) til Frifond barn og unge, Frifond organisasjon og Frifond teater. I tillegg mottok LNU et tilskudd på 5 000 000 kroner til egenorganisert idrettsaktivitet i Frifond barn og unge.

Tilskuddet til Frifond organisasjon, Frifond teater og Frifond barn og unge utgjør 73,5% av det totale tilskuddet i Frifond, mens Norsk musikkråd NMR mottok 26,5% av det totale tilskuddet.

LNU rapporterer med dette på disponeringen av midlene etter de kravene som er stilt i tilskuddsbrevet 16. mai 2017. I tråd med tilskuddsbrevet føres renteinntektene inn på konto for utdeling i Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon. Renteinntektene i 2017 utgjorde totalt 15 048 kroner.

1.1 Om rapporten

Rapporten har følgende vedlegg:

- Revisors beretning for støtteordningene Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon samt for administrasjonen av disse
- Liste over Frifond-organisasjoner og medlemmer i LNU
- Styrets vurdering av Frifond-forvaltningen knyttet til tilskuddsbrevet fra Kulturdepartementet og styrets vurdering av LNUs økonomiske situasjon
- Nøkkeltall for tilskudd til Frifond organisasjon, Frifond barn og unge og Frifond teater
- Fylkesstatistikk over Frifond-søkere
- LNUs regnskap for 2017

- LNUs forvaltningsmanual
- Liste over søknader om støtte til egenorganisert fysisk aktivitet

Annen dokumentasjon som kreves i følge tilsagnsbrevet samt kommentarer til tallene i regnskapet er innarbeidet i rapporten.

Sitatene brukt i rapporten er hentet fra en spørreundersøkelse for Frifond barn og unge og Frifond teater. Undersøkelsen ble sendt til alle som hadde søkt Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond musikk i 2017 til og med 30. september 2017. 3584 personer mottok undersøkelsen og 1465 besvarte den. 518 av disse var Frifond barn og unge- og Frifond teater-søkere. Bilder som er brukt i rapporten er, hvis ikke annet er oppgitt, hentet fra rapportene støttemottakere av Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon har levert til LNU i 2017.

Oppdaterte retningslinjer for de enkelte støtteordningene er tilgjengelig på www.frifond.no og www.lnu.no.

2 Målsetninger og målgruppe for Frifond-ordningen

Tilskuddsbrevet fra Kulturdepartementet viser til regjeringens mål om å bedre vilkårene for frivillige organisasjoner samt legge til rette for at flest mulig skal ha mulighet til å delta i frivilligheten.

Formålet med Frifond, ifølge tilsagnsbrevet, er å stimulere barn og unges aktivitet og deltakelse lokalt, gjennom frivillige organisasjoner og frittstående grupper og foreninger som ikke er medlem av en større organisasjon. Ordningen skal bedre rammevilkårene for frivillige organisasjoner og grupper sitt medlemsbaserte virke på lokalt nivå.

Frifond skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner, frittstående grupper og foreninger med ulike formål og aktivitetsgrunnlag.

Midlene skal også komme organisasjoner og grupper som ikke er medlemmer i LNU til gode. 5-30% av midlene skal gå til lokale lag uten sentralledd, og 70-95% til lokale lag med

sentralledd.

For både sentrale organisasjoner og frittstående grupper og organisasjoner gjelder noen grunnleggende kriterier. Både organisasjonene og de frittstående gruppene må:

- Arbeide etter demokratiske prinsipper
- Ha et allmenntilgjengelig siktemål
- Arbeide for og med barn og unge under 26 år i lokalmiljøet

Ut ifra disse forutsetningene og Kulturdepartementets mål om å styrke de frivillige organisasjonene, har LNU og NMR sammen definert støtteordningens målgruppe ut ifra kriterier om frivillighet, demokratiske prinsipper, allmenntilgjengelig siktemål, lokal aktivitet og barn og unge som aktører og målgruppe. Dette reflekteres i retningslinjene til hver av særordningene i Frifond. Alle søkere i Frifond vurderes ut ifra disse kriteriene.

LNU mener at organisasjonen i 2017 har jobbet i tråd med ordningens formål. Frifond-arbeidet i LNU har vært med på å skape bedre rammevilkår for den frivillige sektoren og har bidratt til å skape et mangfold av lokal aktivitet i hele landet. Frifond er en lavterskelordning som stimulerer barn og unges deltakelse lokalt, og dette mener LNU å ha bidratt til i sin forvaltning av ordningen. Hvilke resultater LNU har oppnådd og hvordan man har oppnådd dem, er beskrevet i denne rapporten i sin helhet.

3 Administrasjon av Frifond-ordningen i LNU

Av spillemidlene er 3 390 423 kroner tatt ut til administrasjon av de tre særordningene. Midlene går i hovedsak til å lønne saksbehandlere, drift av søknadsportalen, administrasjonsbidrag til LNU og til informasjonsaktivitet knyttet til Frifond-ordningen.

LNU har i 2017 hatt fire faste 100%-stillinger som jobber med Frifond-ordningene. I tillegg har man hatt én 30%-stilling under store deler av året og en 30%-stilling fra november 2017 og ut året for å jobbe med Frifond barn og unge. Én av de faste stillingene var knyttet til Frifond organisasjon og én til Frifond teater, mens de resterende to faste stillingene jobbet med

Frifond barn og unge. I tillegg hadde man en prosjektstilling for Frifond for alle-prosjektet gjennom hele året og en praksisstudent fra OsloMet (tidligere HiOA) våren 2017. Praksisstudenten jobbet også noe som sommerhjelp under sommeren og ble i den perioden lønnet fra LNUs driftsmidler.

Rådgiverne i Frifond inngår i et team i LNU-sekretariatet med egen Frifond-koordinator. Frifond-teamet er også representert i forvaltningsteamet i LNU hvor felles forvaltningsfaglige utfordringer og strategier diskuteres.

LNU forvalter for øyeblikket omtrent 170 millioner kroner fordelt på åtte nasjonale og internasjonale støtteordninger på vegne av Utenriksdepartementet, Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kulturdepartementet. Blant støtteordningene LNU forvalter er Frifond organisasjon den største med nesten 124 millioner kroner til utdeling i 2017.

3.1 Videreutvikling av LNU elektroniske saksbehandlingssystem

Søkerne til Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon gjennomfører hele prosessen fra søknad til rapportering i den elektroniske søknadsportalen. Dersom søker svarer på e-post lagres denne på samme sted, noe som sikrer en stabil forvaltning for LNU, og mer oversikt for søkeren.

Alle Frifond-ordningene LNU forvalter benytter samme saksbehandlingssystem. Det gjør at man enkelt kan skaffe oversikt over om søker har søkt en av de andre ordningene tidligere, har tidligere tilbakebetalingskrav mot seg eller om det finnes rapporter som ikke er levert eller ferdigbehandla. En felles søknadsportal gjør forvaltningen enklere, mer oversiktlig og mer samkjørt for søker og saksbehandler.

Søknadsportalen er under stadig utvikling og oppdatering, blant annet jobber vi med å oppdatere designet på søknadsskjemaet til Frifond barn og unge og Frifond teater. Vi jobber også med å gjøre saksbehandlingssystemet vårt mobiltilpasset. Dette er nødvendig for å kunne tilby søkerne en enkel, trygg og effektiv saksbehandling. LNU skal fortsette dette arbeidet i 2018 og i årene som kommer.

For å imøtekomme søkerens behov jobber også LNU med utredning av investering i et nytt saksbehandlingssystem.

3.2 Koordinering og samarbeid med Norsk musikkråd

De to Frifond-paraplyene har møter én til to ganger per semester, og LNU anser samarbeidet som godt. LNU har ansvaret for koordinering og administrasjon av et felles informasjonsbudsjett.

På saksbehandlermøtene i 2017 har de største temaene vært ny grafisk profil og nye nettsider. Man har diskutert innkjøp av Frifond-effekter, markedsføring på sosiale medier, lagt strategier for informasjonsarbeid og samordnet informasjonsbesøkene. Mellom møtene er det også kommunikasjon mellom paraplyene med tanke på informasjonsarbeid på nettsider og Facebook, søkere og videre samkjøring av retningslinjene.

I 2017 har LNU og NMR samarbeidet tett om å utarbeide en evaluering av Frifond-ordningen, bestilt av Kulturdepartementet. Arbeidet med evalueringen startet i november 2017 og ble avsluttet 1. februar 2018 med en rapport sendt til departementet. LNU og NMR er av den oppfatning at denne prosessen har vært nyttig for samarbeidet mellom de to forvalterne og for den kontinuerlige samkjøringen av særordningene.

Generalsekretærene i LNU og NMR har også hatt jevnlig kontakt i løpet av året for å drøfte felles utfordringer, problemstillinger og muligheter knyttet til Frifond-ordningen. Generalsekretærene har ansvar for fordelingen av Frifond-midlene mellom de to organisasjonene.

4 Omtale av Frifond-ordningen i 2017

Den interne fordelingen av spillemidler og renteinntekter mellom Frifond barn og unge og Frifond organisasjon i 2017 ble ved styrevedtak satt til respektive 89,67% til Frifond organisasjon og 10,33% til Frifond barn og unge. Dermed

hadde Frifond organisasjon i 2017 127 694 582 kroner til utdeling (inklusive renteinntekter og restmidler), og Frifond barn og unge hadde 26 003 711 kroner til utdeling (inklusive renteinntekter, restmidler og midler øremerket egenorganisert fysisk aktivitet). Frifond teater mottok 3,5% av den totale bevilgningen, noe som resulterte i 8 909 751 kroner til utdeling (inklusive renteinntekter og restmidler).

I 2017 har LNU fortsatt å arbeide for god veiledning av søkere, informasjonsarbeid rundt ordningene og en trygg forvaltning. Mer om dette kan leses i de etterfølgende kapitlene som omhandler hver særordning spesifikt.

4.1 Frifond sin fylkesfordeling i 2017

Et av målene for Frifond-ordningen er at den skal nå ut til ungdom uavhengig av geografi og økonomi. I tilsagnsbrevet står det at ordningen skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner og grupper, og at den skal stimulere til aktivitet og deltakelse på lokalt nivå. Et viktig mål for LNU i forvaltningen av Frifond er derfor en jevn fordeling av midlene blant barn og unge i alle fylker.

Tabellene og grafene under viser fordelingen av midler gjennom Frifond-ordningene i LNU, fordelt per fylke. Tabellen viser antall søknader, antall innvilgede søknader, omsøkt beløp og tildelt beløp fordelt på fylke i Frifond barn og unge og Frifond teater. Tabellen viser også hvor stor prosentandel av totalen de tildelte midlene utgjør. For Frifond organisasjon viser tabellen antall lokallag per fylke som har fått tildelt Frifond-midler, tildelte midler per fylke og prosentandelen av totale midler dette utgjør per fylke. For at fordelingen skal bli representativ, blir den koblet med tallet på folkeregistrerte barn og unge under 25 år i de ulike fylkene.

Som tabellene (1-4) viser har LNU lyktes relativt godt med å nå målet om en jevn fordeling av Frifond-midlene sammenlignet med antall barn og unge i hvert fylke. Grafen for total fordeling av Frifond-midler samsvarer i stor grad med grafen for innbyggere under 25 år i de enkelte fylkene. Dette viser at Frifond-ordningene sammen når målet om en bred og jevn geografisk fordeling, som LNU har jobbet for i

Tabell 1

Frifond barn og unge

Fylke	Søknader	Tilsagn	Søkt om	Tildelt	Andel	Antall	Andel
Østfold	73	25	1 454 530	581 141	4,0 %	86 432	5,4 %
Akershus	96	49	2 183 669	1 160 184	7,9 %	191 727	11,9 %
Oslo	433	231	9 959 026	5 370 444	36,8 %	189 697	11,8 %
Hedmark	14	6	296 721	112 521	0,8 %	54 915	3,4 %
Oppland	23	11	528 250	257 150	1,8 %	54 076	3,4 %
Buskerud	56	24	1 373 243	540 970	3,7 %	82 464	5,1 %
Vestfold	42	12	867 239	245 455	1,7 %	72 935	4,5 %
Telemark	65	29	1 239 067	576 935	4,0 %	50 381	3,1 %
Aust-Agder	32	13	662 814	307 000	2,1 %	36 409	2,3 %
Vest-Agder	47	18	888 255	322 487	2,2 %	60 416	3,8 %
Rogaland	111	56	2 115 009	953 552	6,5 %	156 722	9,8 %
Hordaland	117	58	2 275 594	1 058 267	7,2 %	164 979	10,3 %
Sogn og Fjordane	38	13	597 065	235 920	1,6 %	34 968	2,2 %
Møre og Romsdal	59	29	1 413 500	711 936	4,9 %	81 395	5,1 %
Sør-Trøndelag	114	64	1 985 588	1 000 245	6,9 %	99 453	6,2 %
Nord-Trøndelag	34	14	704 780	316 040	2,2 %	42 916	2,7 %
Nordland	37	8	785 299	130 870	0,9 %	72 345	4,5 %
Troms	50	25	851 000	439 899	3,0 %	50 498	3,1 %
Finnmark	15	11	365 993	276 993	1,9 %	23 304	1,5 %
SUM	1456	696	30 546 642	14 598 009	100%	1 606 032	100%

*SSB 2017

Tabell 2

Frifond teater

Fylke	Søknader	Tilsagn	Søkt om	Tildelt	Andel	Antall	Andel
Østfold	16	11	498 000	311 445	5,2 %	86 432	5,4 %
Akershus	30	16	829 100	463 225	7,8 %	191 727	11,9 %
Oslo	77	45	2 013 476	1 213 000	20,4 %	189 697	11,8 %
Hedmark	5	4	195 000	155 000	2,6 %	54 915	3,4 %
Oppland	13	10	490 000	360 000	6,1 %	54 076	3,4 %
Buskerud	16	11	470 200	365 000	6,1 %	82 464	5,1 %
Vestfold	14	9	283 500	219 500	3,7 %	72 935	4,5 %
Telemark	7	4	202 500	137 500	2,3 %	50 381	3,1 %
Aust-Agder	0	0	0	0	0,0 %	36 409	2,3 %
Vest-Agder	8	3	249 000	106 000	1,8 %	60 416	3,8 %
Rogaland	20	13	598 000	470 000	7,9 %	156 722	9,8 %
Hordaland	35	26	970 000	740 350	12,5 %	164 979	10,3 %
Sogn og Fjordane	5	1	140 375	40 000	0,7 %	34 968	2,2 %
Møre og Romsdal	6	4	185 000	125 000	2,1 %	81 395	5,1 %
Sør-Trøndelag	29	22	832 000	610 000	10,3 %	99 453	6,2 %
Nord-Trøndelag	10	3	321 140	105 000	1,8 %	42 916	2,7 %
Nordland	13	10	396 400	281 400	4,7 %	72 345	4,5 %
Troms	12	7	318 750	160 250	2,7 %	50 498	3,1 %
Finnmark	5	4	120 000	73 742	1,2 %	23 304	1,5 %
SUM	321	203	9 112 441	5 936 412	100%	1 606 032	100%

*SSB 2017

Tabell 3

Frifond organisasjon

Fylke	Sum tildelt	Lokallag/tilsagn	Andel	Antall	Andel
Østfold	6 366 078	490	5,2 %	86 432	5,4 %
Akershus	9 156 438	633	7,5 %	191 727	11,9 %
Oslo	12 674 522	582	10,4 %	189 697	11,8 %
Hedmark	4 052 297	314	3,3 %	54 915	3,4 %
Oppland	3 883 677	282	3,2 %	54 076	3,4 %
Buskerud	4 463 043	353	3,7 %	82 464	5,1 %
Vestfold	5 027 849	396	4,1 %	72 935	4,5 %
Telemark	5 050 476	364	4,1 %	50 381	3,1 %
Aust-Agder	4 096 037	317	3,4 %	36 409	2,3 %
Vest-Agder	7 426 888	684	6,1 %	60 416	3,8 %
Rogaland	15 100 850	1206	12,4 %	156 722	9,8 %
Hordaland	12 694 548	879	10,4 %	164 979	10,3 %
Sogn og Fjordane	3 788 069	354	3,1 %	34 968	2,2 %
Møre og Romsdal	7 017 122	659	5,8 %	81 395	5,1 %
Sør-Trøndelag	6 260 792	374	5,1 %	99 453	6,2 %
Nord-Trøndelag	3 695 123	261	3,0 %	42 916	2,7 %
Nordland	4 758 726	382	3,9 %	72 345	4,5 %
Troms	4 603 878	265	3,8 %	50 498	3,1 %
Finnmark	1 620 831	114	1,3 %	23 304	1,5 %
SUM	121 737 244	8909	100,0 %	1 606 032	100,0 %

* SSB 2017

Tabell 4

Frifond i LNU totalt

Fylke	Midler	Tilsagn	Antall	Andel
Østfold	7 258 664	526	5,4 %	86 432 5,4 %
Akershus	10 779 847	698	7,1 %	191 727 11,9 %
Oslo	19 257 966	858	8,7 %	189 697 11,8 %
Hedmark	4 319 818	324	3,3 %	54 915 3,4 %
Oppland	4 500 827	303	3,1 %	54 076 3,4 %
Buskerud	5 369 013	388	4,0 %	82 464 5,1 %
Vestfold	5 492 804	417	4,3 %	72 935 4,5 %
Telemark	5 764 911	397	4,0 %	50 381 3,1 %
Aust-Agder	4 403 037	330	3,4 %	36 409 2,3 %
Vest-Agder	7 855 375	705	7,2 %	60 416 3,8 %
Rogaland	16 524 402	1275	13,0 %	156 722 9,8 %
Hordaland	14 493 165	963	9,8 %	164 979 10,3 %
Sogn og Fjordane	4 063 989	368	3,8 %	34 968 2,2 %
Møre og Romsdal	7 854 058	692	7,1 %	81 395 5,1 %
Sør-Trøndelag	7 871 037	460	4,7 %	99 453 6,2 %
Nord-Trøndelag	4 116 163	278	2,8 %	42 916 2,7 %
Nordland	5 170 996	400	4,1 %	72 345 4,5 %
Troms	5 204 027	297	3,0 %	50 498 3,1 %
Finnmark	1 971 566	129	1,3 %	23 304 1,5 %
SUM	142 271 665	9808	100,0 %	1 606 032 100,0 %

* SSB 2017

lengre tid. Gjennom målrettet informasjonsvirksomhet har LNU nådd ut til underrepresenterte fylker, og på den måten forbedret den geografiske spredningen.

Det er likevel en viss skeivfordeling i hver enkelt støtteordning. Frifond organisasjon korrigerer i stor grad mot skeivhetene i Frifond teater og Frifond barn og unge, slik at Frifond som helhet dekker hele landet når vi tar med både organiserte og egenorganiserte grupper og organisasjoner.

Vi har lagt ved et enkelt dokument som analyserer fylkesfordelingen (se vedlegg). Når vi ser på avvik på mer enn to prosent mellom andel barn og andel Frifond-midler til fylkene, får vi følgende resultater.

Frifond teater er underrepresentert i Akershus, Møre og Romsdal, Aust-Agder og Vest-Agder, med hhv 4,1, 3,0, 2,3 og 2,0%. Ordningen er overrepresentert i Oslo, Sør-Trøndelag, Oppland og Hordaland med hhv 8,6, 4,1, 2,7 og 2,2%.

Frifond barn og unge er underrepresentert i seks fylker. Akershus, Nordland, Rogaland, Hordaland, Vestfold og Hedmark, med hhv 4,0, 3,6, 3,3, 3,1, 2,8 og 2,6%. Her finnes det en kraftig overrepresentasjon i Oslo på 25%.

Frifond organisasjon er underrepresentert i Akershus med 4,4%, og overrepresentert i Rogaland og Vest-Agder med hhv 3,3 og 2,3%.

Totalt finnes det en underrepresentasjon hos Frifond i Akershus på 4,3%. Denne kommer vi til å jobbe med å rette opp i 2018. Samtidig

kan man ikke utelukke at Akershus lekker mye aktivitet til Oslo, slik at dette misforholdet har en naturlig forklaring. Tar man med tallene fra Frifond organisasjon ser man at andelen Frifond-midler som går til Oslo faktisk er en del mindre enn andelen barn og unge som bor i fylket. Sett fra det perspektivet er overrepresentasjonen i Oslo i Frifond teater og Frifond barn og unge ønskelig.

LNU planlegger informasjonsarbeidet til Frifond ut fra hvilke fylker som er underrepresentert på statistikken. Dette er et arbeid LNU har gjort i dialog med Norsk musikkråd for å kunne nå best mulig ut til de aktuelle områdene. Ut fra søknadstallene i 2017 planlegger LNU informasjonsturer til både Hedmark og Nordland, i tillegg til at vi vil gjøre en innsats i Akershus og Oslo.

5 Omtale og vurdering av Frifond organisasjon

Frifond organisasjon hadde 127 694 582 kroner til utdeling i 2017. Midlene bestod av tilskudd for 2017, restmidler fra 2016, returnerte midler fra 20 organisasjoner og renteinntekter. 100 organisasjoner fikk tilsagn om midler fra Frifond organisasjon i 2017, en organisasjon trakk søknaden pga. endring i organisasjonens struktur.

Organisasjonene søkte på vegne av 415 799 tellende medlemmer og 9802 tellende lokallag.

I løpet av året ble det, via de nasjonale sentralleddene, betalt ut i alt 121 474 092 kroner til 8 909 lokallag over hele landet. Sentralleddene rapporterer i tillegg at de har tatt ut til sammen 6 029 350 kroner til administrasjon av ordningen. Disse tallene baserer seg på innsendte rapporter fra sentralleddene.

Sentralleddene har i 2017 rapportert inn 3 748 215 kroner i restmidler som ikke har blitt utbetalt fra sentralleddene til lokallagene. LNU gjør hvert år en vurdering av totaliteten av restmidler både i ordningen som helhet og hos de enkelte organisasjonene, ettersom to ellers like

Tabell 5

Regnskap Frifond organisasjon 2017

Restmidler per 01.01.2017	694 221 kr.
Tilsagn, statsbudsjettmidler	0 kr.
Tilsagn spillemidler	123 874 973 kr.
Renteinntekter fra bank, 1. kvartal 2017	132 kr.
Returnerte restmidler før tildeling	3 125 256 kr.
Sum inntekter før fordeling	127 694 582 kr.
Sum bevilgede tilskudd jf. database	127 699 918 kr.
Sum utbetalte tilskudd	127 354 809 kr.
Differanse inntekter og utbetalt til fordeling	345 103 kr.
Returnerte restmidler etter tildeling	431 253 kr.
Renteinntekter fra bank, 2. kvartal 2017	5641 kr.
Renteinntekter fra bank, 3. kvartal 2017	4318 kr.
Renteinntekter fra bank, 4. kvartal 2017	1663 kr.
Restmidler	782 648 kr.

Tabell 6

Fordeling over år, Frifond organisasjon

År	Tilskudd (kr.)	Antall org.	Antall lokallag	G.snitt tilskudd (kr.) / lokallag
2000	10 343 600	90	9 159	1 129
2001	36 605 250	92	9 308	3 933
2002	34 922 250	90	9 561	3 653
2003	53 362 388	90	9 384	5 687
2004	66 399 289	95	10 012	6 632
2005	71 151 243	97	9 800	7 260
2006	82 385 000	101	10 363	7 950
2007	99 000 465	100	9 747	10 157
2008	93 968 350	100	9 867	9 523
2009	99 299 932	105	10 282	9 658
2010	105 182 496	106	10 058	10 458
2011	108 261 821	102	8 582	12 615
2012	110 206 360	96	8 232	13 387
2013	124 775 815	97	8 702	14 339
2014	120 322 816	100	8 566	14 046
2015	121 249 642	99	8 774	13 821
2016	121 512 755	100	8 810	13 793
2017	121 474 092	100	8 909	13 634

organisasjoner ikke nødvendigvis har samme evne til å bruke midler i sine lokallag. Mindre beløp som organisasjonene vurderes å kunne brukes overføres til neste tilskuddsår, mens større beløp kreves tilbake til LNU og omfordelles ved neste tildelingsrunde.

LNU vedtok i 2014 å kreve tilbake restmidler fra organisasjoner som har restbeløp over 100 000 kroner, og/eller over en tredjedel av tildelte midler i 2015. I tillegg vil det utøves skjønn dersom LNU anser at organisasjonen ikke vil være i stand til å absorbere restmidlene i tillegg til den ordinære utdelingen for 2018, for eksempel dersom organisasjonen også tidligere år har hatt store restbeløp.

Den totale tilbakekrevingen av midler utdelt i 2017 vil utgjøre omtrent 2 768 926 kroner. Midlene LNU krever tilbake vil bli fordelt sammen med det ordinære tilskuddet i 2018. Organisasjoner som har under 100 000 kroner i restmidler har fått innvilget overføring av disse midlene. Disse restmidlene vil bli utbetalt i forbindelse med ordinær Frifond-tildeling for 2018.

I 2017 er det 10 organisasjoner som har restmidler som skal tilbakebetales. Totalt rapporterte 55 organisasjoner at de hadde noe rest på konto, mens 45 organisasjoner har delt ut alt. Restmiddelbeløp i sentralleddet kan enten

skyldes at organisasjonene ikke fikk delt ut alle midlene de fikk tildelt, eller at noen lokallag har betalt tilbake midler fra fjoråret sent på året.

LNU har også i 2017 hatt flere prinsippdiskusjoner og avklaringer rundt fortolkning av retningslinjene for Frifond organisasjon. Reviderte retningslinjer ble vedtatt av styret i LNU i november 2016, uten de store endringene. Kravet om revisors rapport ble fjernet, og 2017 er det første året hvor organisasjonene bare har én rapport å levere. Fristen for å levere rapport har blitt utvidet til 15. januar 2018, siden sentralleddene har fått utvidet frist til 31. desember for å dele ut midlene til lokallagene. Dette gjør LNU for å gjøre det enklere for organisasjonene å dele ut Frifond-midlene. Videre har det blitt jobbet mye med språket og kommunikasjonsformen i både direkte kontakt med organisasjonene og i retningslinjene.

5.1 Søknader og saksbehandling i 2017

Sentralleddene i søkerorganisasjonene søker LNU om tilskudd fra Frifond organisasjon på vegne av sine lokallag innen 15. april, og forde-

Tabell 7

Mottakerorganisasjonenes forvaltning

Utbetalt til organisasjonene i 2017	Kr 127 354 809
Restmidler overført i sentralleddene fra 2016 *	Kr 676 146
Ubrukte midler tilbakeført fra lokallagene til sentralleddene i 2016	Kr 3 896 849
Totale midler i sentralleddene	Kr 131 930 804
Brukt til administrasjon i sentralleddene **	Kr 6 029 350
Utbetalt fra sentralleddene til lokallagene	Kr 121 474 092
Sum admin. + utdelt	Kr 127 503 442
Restmidler i sentralleddene per 31.12.2017	Kr 3 748 215

* Tallet i tabellen representerer de restmidlene som ikke ble krevd tilbake fra sentralleddene. Totalt hadde organisasjonene 3 801 402 kroner i restmidler ved rapporteringen i desember 2016, hvorav 3 125 256 kr ble krevd tilbake til LNU i 2017.

** Organisasjonene har ikke anledning til å ta ut administrasjonskostnader av restmidlene.

ler midlene videre etter retningslinjer vedtatt i den enkelte organisasjon. LNU godkjenner tre ulike former for fordeling: driftsstøtte, støtte til prosjekter eller annen lokal aktivitet etter søknad, samt oppstartsstøtte til nye lag. I tillegg godkjennes ulike kombinasjoner av disse støtteformene.

LNU begynner å saksbehandle søknader så fort søknadsskjemaet åpner i midten av februar, slik at organisasjoner som fordeler Frifond-midler hele året tidlig får vite om de får støtte. Søknader blir behandlet i to omganger. I første omgang blir grunnlagstallene behandlet, og søknaden blir godkjent eller får avslag. De færreste får avslag, men noen organisasjoner kan få spørsmål om grunnlagstallene og/eller de interne retningslinjene. LNU har valgt å behandle søknadene i to omganger for at organisasjonene skal få vite så tidlig som mulig om de er støtteberettiget. Dette skjer i hovedsak perioden februar – mai, avhengig av når organisasjonen sender inn søknaden. I andre omgang får organisasjonene tildelt den konkrete summen av midler. Dette kan ikke skje før LNU har fått tilsagnsbrevet fra Kulturdepartementet, og skjer vanligvis rundt midten av juni.

LNU mottok 101 søknader på Frifond organisasjon i 2017. Tre nye organisasjoner fikk innvilget støtte i 2017: Norges Fjordhestlag, RE:ACT og Spire. Hessa og Aspøy skolemusikkorps trakk sin søknad fordi de egentlig skulle søkt Frifond-midler via sitt sentralledd. Norsk Epilepsiforbunds Ungdom fikk avslag fordi de

endret sin organisasjonsstruktur i etterkant av søknadens frist.

Størrelsen på tilskuddet til hver enkelt organisasjon er basert på en fordelingsnøkkel som er bygget opp av et grunntilskudd og et variabelt tilskudd. Organisasjonene melder i søknaden inn tallet på tellende medlemmer og tellende lokallag. Denne informasjonen blir kalt grunnlagstall. Hva som er et tellende medlem og et tellende lokallag er definert i retningslinjene for Frifond organisasjon. Antallet tellende lag og medlemmer i organisasjonen blir veid opp mot det totale antallet lag og medlemmer som organisasjonene søker om til sammen i ordningen. I følge retningslinjene for Frifond organisasjon 2017 skal det variable tilskuddet fastsettes med 60% vekt på antall tellende medlemmer i organisasjonen i grunnlagsåret, og 40% vekt på antall tellende lokallag i grunnlagsåret. Grunntilskuddet er på 75 000 kroner for hver organisasjon, men kan ikke overstige størrelsen på den variable delen av tilskuddet.

Organisasjonene får ikke utbetalt Frifond-støtte før rapportering for foregående år er innlevert og godkjent av LNU. LNU gir likevel tilsagn om Frifond-tilskudd basert på antall medlemmer og lokallag i organisasjonen til organisasjoner som ikke har rukket å sende fullstendig rapport innen fristen. Dette er nødvendig for å ikke forsinke utbetalingene til alle organisasjonene i ordningen, og for at LNU ikke skal stå uten Frifond-midler til organisasjoner som av ulike årsaker rapporterer for sent. Som

en følge av at tilbud om tilskudd gis dersom bestemte forutsetninger blir oppfylt, risikerer LNU å stå igjen med tilskudd som ikke er betalt ut ved årets slutt, dersom forutsetningene ikke blir oppfylt. Det skjedde med én organisasjon i 2017, Norsk Epilepsiforbunds Ungdom.

Organisasjonene mottar vanligvis akseptskjema fra LNU i slutten av juni. Dette akseptskjemaet utgjør sammen med tildelingsbrevet kontrakten mellom LNU som forvalter og organisasjonen som mottaker av Frifond.

5.2 Eksempler på organisasjoner som får støtte

Det er et stort mangfold blant de 100 organisasjonene som fikk tilsagn om støtte fra Frifond

organisasjon i 2017, både i type organisasjon, størrelse, aktivitet og struktur. Den største organisasjonen har 51 250 tellende medlemmer og den minste har 103 tellende medlemmer, organisasjonen med flest tellende lokallag har 699 og den med færrest har tre. De største organisasjonene har flere titalls ansatte, mens de minste i mange tilfeller ikke har noen ansatte.

De tre nyeste organisasjonene i ordningen har ulike formål og aktiviteter. Spire og RE:ACT er samfunnspolitiske, mens Norges Fjordhestlag har det å drive med fjordhest som sin hovedaktivitet.

De fleste av de store tradisjonelle barne- og ungdomsorganisasjonene har vært inne i ordningen siden oppstarten i 2000, som 4H, Noregs Ungdomslag og Norges Speiderforbund. Disse har blitt fulgt av en rekke mindre organisasjoner i de senere årene. Ifølge retningslinjene har

Eid Fjordhestlag arrangerte aktivitetsdag med fjordhest. Støtten fra Frifond organisasjon gikk blant annet til sikkerhetsutstyr og leie av hester. Arrangementet var gratis og åpent for barn opptil 16 år. Foto: Eid Fjordhestlag.

organisasjoner med begrenset rekrutteringspotensiale, for eksempel organisasjoner som retter seg mot ulike minoriteter eller diagnoser, dispensasjon fra kravet til størrelse. Dette har gjort at organisasjoner med begrensede forutsetninger for å rekruttere medlemmer også kan motta driftsmidler til sine lokallag. Organisasjoner med begrenset rekrutteringspotensiale er for eksempel Senter for Flerkulturell Ungdom og diagnoseorganisasjonen NORILCO.

Det at en organisasjon møter minstekravene til størrelse betyr ikke nødvendigvis at det lønner seg for organisasjonen å forvalte tilskudd fra Frifond organisasjon. Dette fordi administrasjonen av støtten kan kreve mye tid fra et lite sentralledd og at kravene til administrasjon og rapportering er de samme uavhengig av størrelsen på organisasjonen. Administrasjonsandelen de små organisasjonene kan ta ut fra sitt tilskudd fra Frifond organisasjon er bortimot ubetydelig, og dekker i mange tilfeller ikke engang kostnadene til revisor.

LNU bruker mye tid på å veilede organisasjoner som vurderer Frifond organisasjon og som ligger på vippepunktet mellom Frifond organisasjon og Frifond barn og unge når det gjelder størrelse.

5.3 Oppfølging, veiledning og rapportering

5.3.1 Veiledning

Kontakten mellom LNU og mottakerorganisasjonene skjer gjennom LNUs søknadsportal, på telefon og på møter. I tiden rundt søknadsfrist, tilsagn om støtte og rapportering er LNU i tett dialog med organisasjonene, men kontakten opprettholdes også gjennom resten av året. Organisasjonene tar ofte kontakt med LNU angående spørsmål til utarbeiding av retningslinjer, egne forvaltningsrutiner, bruken av pengene lokalt eller andre utfordringer i organisasjonen. Det blir også holdt møter med nye organisasjoner som ønsker å søke Frifond organisasjon, for å gi råd og veiledning om hva som skal til for å komme inn i ordningen.

Som en følge av den store bredden i organisasjonene som mottar Frifond-støtte, blir også utfordringene veldig ulike. Store organisasjo-

ner med flere ansatte har andre utfordringer enn små organisasjoner der sentralleddet ofte består av noen få engasjerte tillitsvalgte. Et av de spørsmålene som likevel går igjen fra mange organisasjoner er tolkninger av hva som regnes som lokal aktivitet og hva som ikke gjør det. Hvordan man kan få i gang mer lokal aktivitet, rekruttering, økonomiske rutiner, rapporteringsrutiner og generell organisasjonsbygging er andre temaer der organisasjonene ofte søker veiledning hos LNU.

I 2017 gjennomførte LNU det obligatoriske brukerseminaret for alle organisasjonene i februar. Brukerseminaret ble avholdt da søknadsportalen for 2017 ble åpnet. Dette var for å få informert om endringene i retningslinjene og avklare eventuelle spørsmål rundt søknadsprosessen før søknadsfristen. I tillegg ble brukerseminaret delt opp i to dager, én for «nybegynnere» og den andre for «eksperter». Organisasjonene velger selv hvilke kategorier de tilhører, men LNU anbefaler at de som melder seg på «ekspert»-dagen er kontaktpersoner som har vært med en stund, og organisasjoner som ikke har fått større, kritiske tilbakemeldinger om sin forvaltning det siste året.

Tidligere var brukerseminaret delt opp etter størrelse på organisasjonen. Den nye inndelingen er et tiltak for å tilpasse programmet etter organisasjonenes ulike behov. LNU fikk gode tilbakemeldinger gjennom evalueringen som ble sendt ut i etterkant av seminaret, der ulike organisasjoner har trukket fram ulike deler av programmet. Inntrykket er derfor at LNU har klart å dekke et behov hos de fleste i den svært sammensatte gruppen av mottakerorganisasjoner.

5.3.2 Rapportering

Rapporteringskravene for Frifond organisasjon er enkle, kun to hovedtall skal oppgis til LNU i rapporten. Det ene er hvordan Frifond-midlene er fordelt per fylke, og det andre er antall lokallag som har mottatt støtte. Disse opplysningene er informasjon som departementet etterspør i tildelingsbrevet til LNU.

Rapporten på hvordan pengene er fordelt skal leveres til LNU senest 15. januar. I tillegg skal organisasjonene levere et godt eksempel på en aktivitet som har blitt gjennomført ved hjelp av Frifond-midler. De organisasjonene

Svala 4H i Rogaland arrangerte høsten 2017 en padletur i Håelva. Dagen var perfekt for padling og de mest erfarne padlerne la kanoene på vannet på Fosse og padla seg gjennom steiner og stryk. De med litt mindre erfaring gikk utpå ved Haugland bru. Foto: Svala 4H

som ikke leverer rapportene innen fristen får påminnelser og purringer fra LNU. Tidligere år var det også krav om en særattestasjon fra revisor som skulle bekrefte disse tallene. Dette kravet er fjernet etter ønske fra LNU med den hensikt å forenkle støtteordningen.

Rapporteringen i 2017 viser en liten nedgang i antall lokallag som har mottatt støtte, etter en liten oppgang i 2016. I 2017 mottok 8 720 lokallag støtte fra Frifond organisasjon gjennom sine sentralledd, mens 8 810 lokallag mottok støtte i 2016. I 2015 mottok 8 771 lokallag støtte fra Frifond organisasjon.

LNU har jobbet mye med å sikre at organisasjonene har rutiner for å kreve tilbake ubrukte midler. Mange mottakerorganisasjoner har hatt tett dialog med LNU angående restmidler i lokallagene i forbindelse med rapportering om ubrukte midler blant lokallagene etter fristen 30. juni.

Midler som blir krevd tilbake til sentralleddet fra lokallagene kan vanligvis søkes omfordelt til lokale lag i neste ordinære tildelingsrunde, men organisasjonene må rapportere hvor mye de eventuelt har krevd tilbake i rapporten til LNU. Noen organisasjoner velger å overføre alle restmidler, slik at de får bare "friske" midler

i det nye tilsagnsåret.

Summen av restmidler i sentralleddet og restmidler som har blitt krevd tilbake fra lokallagene til sentralleddene er vesentlig større enn i 2016. I 2016 var det 20 organisasjoner som betalte tilbake restmidler, mot 13 i 2017. Én organisasjon har et stort restbeløp, som den også hadde i 2016.

Organisasjonene har fordelt og brukt opp sine tildelte Frifond-midler i like stor grad i 2017 som i 2016. LNU har jobbet mye med å sikre at organisasjonene har rutiner for å kreve tilbake ubrukte midler. Rapporteringen i 2017 viser at dette arbeidet fortsetter å bære frukter, etter som summen av de tilbakekrevede midlene går opp. Det er ikke et mål i seg selv at midler skal kreves tilbake til sentralleddet, men vi ser at de summene som blir krevd tilbake nå kommer inn på grunn av nye og bedre rutiner hos mottakerorganisasjonene.

5.3.3 Oppfølgingsbesøk

Siden LNU startet forvaltningen av Frifond-midler i år 2000 har det blitt gjennomført besøk hos mottakerorganisasjonene. Disse besøkene

er en veiledning i forvaltning av midlene og et gjensidig informasjonsbesøk. I tillegg er det en kontroll av forvaltningen, medlemsregisteret og regnskapet. Riksrevisjonen gjennomgikk LNU sin forvaltning av Frifond-midlene i 2003, og LNU ble da anbefalt å intensivere kontrollen av mottakerorganisasjonene. I retningslinjene for 2017 heter det at LNU skal besøke 20% av organisasjonene som får støtte, noe som de siste årene har utgjort omtrent 20 organisasjoner.

LNU har utarbeidet et fast spørsmålsskjema som benyttes under alle organisasjonsbesøk. I løpet av et møte med en mottakerorganisasjon søker LNU å få kunnskap om hvordan de arbeider med å kunngjøre midlene ovenfor sine lokallag, innhente opplysninger om hvordan organisasjonene fordeler midlene mellom lagene, og få informasjon om bilagshåndtering og internkontroll. I tillegg til gjennomgang av spørsmålsskjemaet og mer inngående spørsmål der det er nødvendig, kontrolleres organisasjonenes medlemsdokumentasjon ved hjelp av stikkprøver. Dokumentasjonen som kontrolleres er organisasjonenes medlemslister og innbetaling av kontingent, samt ulike former for dokumentering av at organisasjonenes lokallag er aktive og bruker opp eller betaler tilbake støtten de får utdelt fra sentralledet.

Under oppfølgingsbesøkene har organisasjonene gode muligheter til å stille spørsmål, komme med innspill til forvaltningen til LNU og få veiledning i sitt interne forvaltningsarbeid, medlemsforvaltning, organisasjonens lokale aktivitet eller andre saker organisasjonen ønsker å ta opp.

LNU besøker hvert år de nye organisasjonene i ordningen for å gi dem ekstra tett oppfølging. I tillegg blir det valgt ut noen organisasjoner LNU spesielt ønsker å følge opp av ulike årsaker, og resten av oppfølgingsbesøkene blir trukket ut tilfeldig. I 2017 har LNU invitert seg selv på oppfølgingsbesøk til 23 organisasjoner, som utgjør over 23% av mottakerorganisasjonene totalt.

I 2017 besøkte LNU følgende organisasjoner:

- Kristelig Folkepartis Ungdom
- Pinsevennenes barne- og ungdomsutvalg
- Ungdom og Fritid
- Frikirkens barn og unge
- Norges KFUK-KFUM
- Vietnamesisk barne- og ungdomsforening

- Aktivitetsklubben
- RE:ACT
- Ung Kirkesang
- NMS Ung
- Elevorganisasjonen
- Håndverkstedet for barn og unge
- 4H Norge
- Acta
- Ung Kreft
- Den Norske Turistforening
- Foreningen for Hjertesyke barn
- Norges Kristelige Student- og skoleungdomslag
- De frie evangeliske forsamlings barne- og ungdomsråd
- Barne- og ungdomsrevmatikergruppe
- Norges Røde Kors Ungdom
- Spire
- Mental Helse Ungdom

Alle organisasjonene som får besøk mottar i etterkant en skriftlig tilbakemelding med LNUs vurdering av deres forvaltning, i tillegg til eventuelle krav eller anbefalinger.

6 Omtale og vurdering av Frifond barn og unge

Det totale tilskuddet til utdeling i Frifond barn og unge i 2017 var på 26 003 711 kroner, dette inkluderer renteinntekter, restmidler og andel til egenorganisert fysisk aktivitet. Støtteordningens andel av spillemidlene til utdeling utgjør 12 973 108 kroner, i tillegg til 4 500 000 kroner øremerket egenorganisert fysisk aktivitet. Se egen omtale av sistnevnte midler i kapittel 6.3. Ved inngangen til 2017 var overførte restmidler fra 2016 og tidligere år på 8 529 249 kroner.

Gjenstående restmidler som søkes overført til 2017 er 14 478 524 kroner. Av dette er 2 446 702 kr utestående midler, det vil si krav som ikke har blitt betalt tilbake til LNU fra søkere. Ved mislighold av midler eller dersom hele støtten ikke har blitt brukt, krever LNU beløpet tilbake. Se eget avsnitt om rapportering og oppfølging av søkere.

Frifond barn og unge har kort behandlingstid på søknader; målet er å holde den på under fem uker. I 2017 har den i gjennomsnitt ligget på mellom fire og fem uker.

Tabell 8

Fordeling over år, Frifond barn og unge

År	Søknader	Tildelinger	Totalt innvilget (kr.)*	G.snittstilskudd / innvilget søknad (kr.)
2000	251	178	837 400	4 704
2001	718	379	2 011 290	5 307
2002	1 432	740	3 694 922	4 993
2003	2 180	1 174	5 362 094	4 567
2004	4 354	2 058	8 188 636	3 979
2005	6 165	2 056	12 520 044	6 090
2006	2 906	819	6 346 236	7 748
2007 **	2 107	906	8 135 325	8 979
2008	1 917	803	12 372 559	15 407
2009	2 340	959	14 429 847	15 047
2010	1 843	835	12 826 276	15 361
2011	1 872	870	13 105 115	15 063
2012	1 771	901	13 090 560	14 529
2013	1 783	840	13 780 103	16 405
2014	1 683	703	12 570 101	17 881
2015	1 530	669	13 563 625	20 274
2016	1 406	563	10 941 986	19 435
2017	1 456	696	14 598 009	20 974

* Tallet på tildelte søknader og innvilget støtte vil ikke samsvare helt med prosjekter som fikk støtte og utbetalte midler, siden ikke alle prosjekter som får innvilget støtte henter ut pengene.

** I tillegg kom overføringer til Frifond teater v/ Norsk teatteråd på totalt 1 000 000 kr.

Parallelt med arbeidet for å avslutte gamle rapporter og krav, har man fokusert på å gi god veiledning til søkere i forkant av en eventuell godkjenning av søknaden. Dette gjøres gjennom spørsmål om gruppa som søker og om tiltaket, samt informasjon om viktige regler i støtteordningen, spesielt reglene om bilag og rapportering. Slik håper man å oppklare misforståelser tidlig og dermed redusere risikoen for krav om tilbakebetaling.

6.1 Utbetalinger

I 2017 har LNU gjennom Frifond barn og unge mottatt 1456 søknader, og innvilget 14 598 009 kroner til 696 prosjekter. Ved utgangen av februar 2018 er det fremdeles enkelte søknader som er under behandling fra støtteåret 2017 grunnet seint svar fra søkerne, noe som betyr at tallene kan gå litt opp. Det ble mottatt 50 flere søknader og søkt om 2 millioner kroner mer enn i 2016. Frifond har innvilget 133 flere søknader og økt den innvilgte summen med 3.6 millioner

kroner. Dette kan i stor grad være en følge av øremerkede midler til egenorganisert fysisk aktivitet som ble delt ut fra og med 1. juni 2017, samt prosjektet Frifond for alle.

Ettersom LNU startet 2017 med tilstrekkelige restmidler fra året før, har det ikke vært nødvendig å avkorte støttebeløpene i hver enkelt søknad for å kunne dele ut midler til alle som er støtteberettiget. Dette selv om de nye midlene for året ikke blir utbetalt fra bevilgende myndigheter før i mai/juni. LNU kan dermed behandle søknader og utbetale midler som normalt i årets første halvdel.

6.2 Eksempler på prosjekter som har fått støtte

Frifond har som mål å være en enkel og ubyråkratisk støtteordning, som når ut til kreative og engasjerte grupper og lag. Det er et enormt mangfold av grupper som får støtte fra Frifond barn og unge, både mindre og nyetablerte grup-

Tabell 9

Midler til egenorganisert fysisk aktivitet***Unge under 25 år***

Fylke	Søknader	Tilsagn	Søkt om	Tildelt	Andel	Antall	Andel
Østfold	4	2	97 000	47 000	1,7 %	86 432	5,4 %
Akershus	12	9	381 863	276 863	10,0 %	191 727	11,9 %
Oslo	17	14	474 250	368 250	13,3 %	189 697	11,8 %
Hedmark	1	1	35 000	35 000	1,3 %	54 915	3,4 %
Oppland	6	5	180 750	145 750	5,3 %	54 076	3,4 %
Buskerud	13	8	319 797	151 900	5,5 %	82 464	5,1 %
Vestfold	7	4	200 000	115 000	4,2 %	72 935	4,5 %
Telemark	11	9	292 670	244 670	8,9 %	50 381	3,1 %
Aust-Agder	4	4	103 000	103 000	3,7 %	36 409	2,3 %
Vest-Agder	4	3	58 500	47 587	1,7 %	60 416	3,8 %
Rogaland	13	11	253 800	191 300	6,9 %	156 722	9,8 %
Hordaland	20	17	453 250	364 250	13,2 %	164 979	10,3 %
Sogn og Fjordane	9	7	149 920	129 420	4,7 %	34 968	2,2 %
Møre og Romsdal	11	9	276 500	218 936	7,9 %	81 395	5,1 %
Sør-Trøndelag	9	6	153 000	97 295	3,5 %	99 453	6,2 %
Nord-Trøndelag	7	5	101 040	90 140	3,3 %	42 916	2,7 %
Nordland	2	0	40 749	0	0,0 %	72 345	4,5 %
Troms	8	4	152 700	76 100	2,8 %	50 498	3,1 %
Finnmark	3	3	58 993	58 993	2,1 %	23 304	1,5 %
SUM	161	121	3 782 782	2 761 454	100,0 %	1 606 032	100,0 %

*SSB 2017

per og vennegjenger, så vel som veletablerte lag og foreninger. Også prosjektene og aktivitetene varierer enormt i type og størrelse.

Eksempler på prosjekter som fikk støtte i 2017:

- Feiring av vietnamesisk nyttår i Trondheim
- Motormekkeklubb i Arendal
- Kulturfestivalen Novafest i Oslo
- Studentavisa Tvist-Dotten i Bergen
- Påskefest for og med barn og unge i Hjørungavåg i Hareid
- Traktormafiaens palmebål i Asker
- Ungdomsklubb for hørselshemmede i Oslo
- Kortfilmlaging i Grimstad
- Seminar i regi av FN-studentene i Bodø
- Bygging av lekeplass i Ålesund
- Blåsenborgfestivalen i Stavanger
- Lysfest i Førde, birøkterkurs i Sarpsborg
- Jubileumsfeiring av russiske barnebokforfattere på Høvik
- Buddhistisk vinterleir i Kristiansand
- Førjulsarrangement på gård i Kautokeino
- Markering av flyktningdagen i Berlevåg

- Filmvisninger i regi av Tromsø barnefilmklubb

6.3 Egenorganisert fysisk aktivitet

6.3.1 Bakgrunn

LNU mottok 5 000 000 kroner i øremerket støtte til egenorganisert fysisk aktivitet i støtteordningen Frifond barn og unge fra spillemidlene til idrettsformål. Ifølge tilsagnsbrevet er dette «for å være med på å ivareta målene i idrettspolitikken og legge til rette for fysisk aktivitet for de som ikke er en del av den organiserte idretten». Etter å ha tatt ut 10% i administrasjonsmidler, gjenstod det 4 500 000 kroner til utdeling.

Frem til sommeren 2017 har Frifond barn og unge ikke gitt støtte til idrettsaktivitet. Dette har vært definert som aktivitet som er organisert i Norges Idrettsforbund (NIF). Det betyr at dersom en vennegjeng ønsket å arrangere fotballturnering for nabolaget kunne de ikke

mottatt støtte fra Frifond barn og unge, etter som fotball i seg selv er organisert under et av NIFs særforbund. Det samme gjelder aktivitet som svømming, snowboard, ski, bandy og lignende. Aktiviteter som skateboard, paintball, sparkesykkel og parkour faller ikke under et av særforbundene, og har dermed vært støtteberettiget hos Frifond barn og unge i lengre tid.

Fra 1. juni 2017 kunne Frifond barn og unge gi støtte til all form for egenorganisert fysisk aktivitet, så sant gruppa som arrangerte ikke var tilknyttet NIF eller et av dets særforbund. Midlene ble annonsert via nyhetsartikkel på Frifonds nettsider og Facebook-side, og ble også informert om på skolebesøk og andre informasjonsmøter LNU holdt i løpet av sommeren og høsten.

6.3.2 Tildelinger

Fra endringen trådte i kraft mottok LNU gjennom Frifond barn og unge 97 søknader om støtte til egenorganisert fysisk aktivitet i Frifond barn og unge, 61 av disse ble innvilget. I tillegg ble innvilgede søknader mottatt i tidsrommet 1. januar til 31. mai gjennomgått, og de som falt inn i kategorien «egenorganisert fysisk aktivitet» ble merket og medregnet. Totalt i søknadsåret 2017 ble 161 mottatte søknader merket som egenorganisert fysisk aktivitet, og 121 av disse søknadene ble innvilget, noe som utgjorde 2 749 454 kroner i tildelte midler til formålet. Avslåtte søknader i kategorien fysisk aktivitet mottatt i tidsrommet 1. januar til 31. mai er ikke medregnet i tallene. Det er derfor naturlig om innvilgelsesraten blir noe lavere i 2018, og at det totale antallet søknader stiger noe.

Størrelsen på innvilget beløp varierer, men ligger i gjennomsnitt på 22 723 kroner. Dette er et høyere gjennomsnittsbetrag enn hos Frifond barn og unge generelt. 27 søknader fikk tildelt under 10 000 kroner, 24 søknader fikk mellom 10–20 000 kroner og 34 søknader 20–34 999 kroner. Hele 40 søknader om støtte til en rekke ulike aktiviteter fikk innvilget maksimumsbetrag på 35 000 kroner.

Frifond barn og unge har blant annet gitt støtte til:

- Selvforsvarskurs i både Sirdal og Bodø
- Sprangridning i Tysvær, fjelltur i Lom
- Løpet Skoddamila i Odda

- Paintball i Gloppen, skatecamp for jenter i Trondheim
- Dansetrening og show i Hønefoss
- Hinderløype i Austrheim
- Turntrening i Grong, balansepark i Fjaler
- Sparkesykkelpark i Oslo og bygging av skateramper en rekke steder rundt i landet.

En fullstendig liste over søknadene ligger vedlagt rapporten.

6.3.3 Kjønn, alder og geografi

Av de 161 søknadene som ble mottatt, ble 91 søknader sendt inn av mannlige kontaktpersoner og 71 søknader sendt inn av kvinnelige kontaktpersoner. Dette utgjør 56% mot 44%. Siden man ikke oppgir kjønn når man oppretter brukerprofil hos Frifond er kjønnnet vurdert ut fra kontaktpersonens navn, og er derfor basert på gjetting. Feilkilder kan være navn som brukes av begge kjønn, og at navnet ikke nødvendigvis representerer kontaktpersonens kjønnsidentitet. Søknaden forteller heller ikke noe om kjønnsfordelingen på resten av søkergruppa som utfører aktiviteten de søker om støtte til. Det har ikke blitt gjort tilsvarende undersøkelser for resten av søkermassen.

53 søknader ble sendt inn av kontaktpersoner under 26 år, det vil si de som er født i 1992 eller senere, noe som utgjør 33% av kontaktpersonene. Kontaktpersonen fyller selv inn informasjon om gruppa vedkommende søker på vegne av, og ut fra dette ser man at deltakerne i søkergruppene totalt utgjør 12 552 personer. 72% av disse er oppgitt å være under 26 år, noe som vitner om at midlene når barn og unge selv om det ikke nødvendigvis alltid er de som selv sender inn søknaden. 29% av den totale deltakermassen er oppgitt å være under 13 år. For fysisk aktivitet-gruppene er det derfor ganske vanlig at voksne søker på vegne av barn og ungdom. Det er likevel i all hovedsak barn og ungdom som er målgruppe for aktivitetene som støttes. Det finnes for øyeblikket ikke sammenlignbare tall for Frifond barn og unge, da disse tallene må hentes ut ved å gå inn manuelt på hver enkelt søknad.

Midlene til egenorganisert fysisk aktivitet har nådd søkere i nesten hele landet i 2017. Flest søknader har kommet fra Hordaland og Oslo, og det er også disse fylkene som har mottatt mest støtte, tett etterfulgt av Akershus. Nordland fikk

Lekeplassen på Hjørungavåg i Møre og Romsdal ble fylt til randen av popcornmaskiner, lykkehjul, sukkerspinn, pølser, kaker og alt annet som hører med på tivoli, da rundt 300 mennesker dukket opp på sommerfesten velforeningen hadde stelt i stand.. Foto: Nenseth Media.

avslag på sine to søknader grunnet manglende tilbakemelding på spørsmål fra LNU, og er dermed det eneste fylket som ikke har fått støtte til egenorganisert fysisk aktivitet. Som nevnt tidligere i rapporten har LNU planer om å dra på informasjonstur til både Nordland og Hedmark i løpet av året, med håp om at mer kunnskap vil hjelpe på søknadstallene i de utsatte fylkene.

6.3.4 LNU som forvalter av midler til egenorganisert fysisk aktivitet

Da LNU fikk øremerkede midler til egenorganisert fysisk aktivitet, ble ordningen åpnet for en rekke aktiviteter som tidligere har falt mellom to stoler. Eksempler på dette er grupper som bruker idrett som et middel til å nå sine mål, grupper som har idrett som en mindre del av sine aktiviteter, og grupper som ikke er med i NIF, men som driver med aktivitet som NIF organiserer.

Et eksempel på en gruppe som bruker idrett som middel for å nå sine mål er Crimefight Football. De er ikke med i NIF, og har ikke noe lag i NIF sitt idrettssystem, men de organiserer

fotballtreninger og andre aktiviteter for barn og unge i nærmiljøet. Motivasjonen deres for å drive med fotball er å skape et gratis aktivitets-tilbud for unge jenter og gutter i alderen 11-24 år bosatt i Søndre Nordstrand istedenfor at ungdommene skulle henge på kjøpesenteret og t-banestasjonen.

Eksempel på grupper som har idrett som en del av sine aktiviteter er organisasjoner som skal ha turneringer eller aktivitetsdager der de skal drive med idrett som er organisert i NIF. Disse organisasjonene har ikke idrett som sitt formål. Et eksempel kan være Autismeforeningen i Møre og Romsdal som fikk støtte til et sommertreff med friluftsaaktiviteter som kajakk, kano og klatring.

Et eksempel på grupper som ikke er med i NIF, men som driver med aktivitet organisert i NIF er gruppa Switch som fikk støtte til workshop i Hip-hopdans. Hip-hop er en del av Norges Danseforbunds dansestil, Streetdance, og er på den måten en del av NIF sitt virke. Det er viktig for LNU å ikke sette seg i en konkurranse situasjon med NIF når det kommer til grupper i denne kategorien. LNU tror imidlertid ikke at

VertAkademiet på Tjøme i Vestfold fikk i 2017 støtte til skatecamp for unge. Foto: Tjøme skatepark

det er aktuelt for klubber å melde seg ut av NIF sine særforbund for å få støtte fra Frifond barn og unge, da særforbundene tilbyr klubbene fellesskap, konkurranser og andre fordeler som Frifond barn og unge ikke kan tilby. Gruppene som finner det aktuelt å søke Frifond barn og unge i hovedsak ville sannsynligvis falt utenfor NIF sin virksomhet, da det ellers ville være mer attraktivt å henvende seg til dem.

Med muligheten for å støtte prosjekter innen fysisk aktivitet, kan LNU stimulere organisasjonslivet i landet til å bli mer aktivt. Det kan ha en helsefremmende effekt, i tillegg til at det finnes en egenverdi i å stimulere til flere ulike aktiviteter enn det som har vært åpnet for å gjøre tidligere. Det finnes også mulighet for å støtte aktiviteter som tidligere har falt mellom to stoler, og ikke har kunnet få støtte fra verken NIF eller Frifond. Det kan gjøre at ordningen fremstår som mer rettferdig for søkerne enn det den har gjort tidligere.

LNU er i en spesiell posisjon, i kontakt med de største barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge, i tillegg til å være i kontakt med store deler av den egenorganiserte frivilligheten i landet gjennom Frifond barn og unge og Fri-

fond teater. Frifond er en spesiell merkevare, som favner begge disse gruppene. Når LNU fokuserer på fysisk aktivitet i Frifond, vil dette også kunne påvirke hvordan organisasjonene oppfatter Frifond, og sine egne muligheter for å drive med fysisk aktivitet. Det er vanskelig å se noen annen aktør som er bedre egnet enn LNU til å nå ut med støtte til egenorganisert fysisk aktivitet hos frivillige grupper som ikke er en del av NIF, og Frifond barn og unge er den riktige måten å forvalte disse midlene på i LNU.

Siden Frifond barn og unge tradisjonelt ikke har støttet idrett, tar det tid å få spredd informasjon om den nye praksisen ut til de aktuelle søkergruppene. LNU vil jobbe aktivt med dette i det kommende året, godt hjulpet av de nye Frifond-nettsidene og den nye grafiske profilen som ble lansert 1. mars 2018. Strategien vil være å spre informasjon om tilbudet på stand og i foredrag, og å fokusere på temaet på Frifonds nettsider og sosiale media. Erfaringen tilsier at ryktet om at det gis støtte til denne typen aktivitet sprer seg raskt. Det er dermed grunn til å tro at søkermassen til egenorganisert fysisk aktivitet vil vokse i 2018.

Tabell 10

Tildelinger per år, Frifond teater

År	Søknader	Tildelinger	Totalt innvilget	Gj.snittstilskudd / innvilget søknad
2014 (Høst)	168	71	1 808 136 kroner	25 467 kroner
2015	455	226	6 062 790 kroner	26 827 kroner
2016	374	221	6 338 471 kroner	28 681 kroner
2017	321	204	5 936 412 kroner	29 100 kroner

6.3.5 Restmidler

Etter å ha delt ut 2 749 454 kroner til egenorganisert fysisk aktivitet via støtteordningen Frifond barn og unge 2017, gjenstår det et restbeløp på 1 750 546 kroner som Kulturdepartementet har innvilget overført til 2018.

7 Omtale og vurdering av Frifond teater

Det totale tilskuddet til utdeling i Frifond teater i 2017 var på 8 909 751 kroner, inkludert renteinntekter og restmidler. Tilskuddet til Frifond teater var beregnet til 6 279 334 kroner.

Ved inngangen til 2017 var overførte restmidler fra 2016 og tidligere år på 2 630 417 kroner. Dette inkluderte 3 169 kroner i renteinntekter for 2016. Gjenstående restmidler som søkes overført til utdeling i 2018 er 4 100 317 kroner. Av dette er 458 310 kroner utestående midler, det vil si krav som ikke har blitt betalt tilbake til LNU fra søkere. Ved mislighold av midler eller ved overskudd, krever LNU tilbake penger. Gjennom kalenderåret 2017 er det betalt inn 1 103 858 kroner, som er del av restmidlene.

Frifond teater har kort behandlingstid på søknader. I 2017 lå behandlingstiden i snitt på 14 dager. Dette er tiden fra søknaden er sendt inn til behandlingsprosessen har startet. Saksbehandler stiller oppklarende spørsmål til mange søknader, og det kan hende det tar en tid før man får svar på spørsmålene. Det betyr at det kan ta noe tid før man får endelig vedtak om støtte i en sak, noe som gjør at gjennomsnittstiden fra en søknad er sendt inn til det er tatt vedtak om støtte er en lite egnet måte å bereg-

ne behandlingstid på.

Søkertallene i Frifond teater har gått ned etter at LNU overtok ordningen. I 2015 ble det sendt inn 455 søknader, et tall som har gått ned til 374 og 321 de påfølgende årene. Da LNU overtok forvaltningen av ordningen var det mange av de som sendte inn søknader som ikke kunne støttes. Det gjaldt blant annet personer som søkte om støtte til prosjekter der de skulle lønne seg selv, foretak og offentlige prosjekter, samt andre søknader som ikke er i tråd med retningslinjene til Frifond teater og formålet til Frifond-ordningen. Dette har blitt omtalt i tidligere rapporter. Mange av disse har nå falt fra som søkere.

Dersom man ser på antallet tildelinger ordningen har gjort per år, er tallet relativt jevnt i årene 2015–2017. Det tyder på at de som har falt fra er søkere som uansett ikke er støtteberettigede, mens de som er støtteberettigede får støtten de skal ha. LNU opplever enda at noen etablerte søkere blir overrasket når de får krav om tilbakekreving av tilskudd i prosjekter der de har gått i overskudd. Det kan derfor tenkes at noen få grupper ennå faller fra fordi de har planlagt prosjekter som skal gå i overskudd. LNU har tro på at antallet støtteberettigede i ordningen vil holde seg stabilt, og forhåpentligvis vil øke på sikt.

For ordens skyld må det nevnes at støtteordningen Frifond teater 2017 ikke ble åpnet for nye søknader før 10.1.2017. På denne tiden hadde det blitt sendt inn 10 søknader på til sammen 320 000 kroner, som fikk innvilget 150 000 kroner fordelt på fire søknader. Dersom dette tas med i betraktningen, blir nedgangen fra 2016 til 2017 mindre betydelig. Da faller antall innvilgede søknader fra 217 til 208 og innvilgede midler fra 6 188 471 kroner til 6 086 412 kroner. Vi opplever på dette grunnlaget at størrelsen

på støtteordningen har stabilisert seg.

7.1 Utbetalinger i 2017

I kalenderåret 2017 har LNU gjennom Frifond teater mottatt 321 søknader, og delt ut 6 331 560 kroner til 210 prosjekter. Antall mottatte søknader gikk ned med 53 søknader fra året før. Gjennomsnittlig innvilget beløp på søknadene går svakt opp fra år til år, noe som peker på at det blir dyrere å arrangere teateraktivitet fra år til år. Utdelt beløp avviker fra tabellen i forrige kapittel, da tallet i tabellen viser utdelte midler til de som har sendt inn søknader til støtteordningen Frifond teater 2017, mens beløpet i dette kapitlet er alle utdelinger som er gjort i kalenderåret 2017 fra støtteordningene Frifond teater 2016 og 2017.

Ettersom LNU har hatt tilstrekkelige restmidler har man kunnet dele ut det omsøkte støttebeløpet til alle søknader og søkergrupper som har oppfylt kravene i retningslinjene, og har ikke måttet avkorte støttebeløpene på grunn av begrensede midler.

7.2 Eksempler på prosjekter som har fått støtte

Frifond teater har som mål å være en enkel og ubyråkratisk støtteordning, som når ut til de gruppene i det frivillige teaterfeltet som ikke er medlemmer i organisasjoner som fordeler Frifond organisasjon. Det er et stort mangfold av grupper som får støtte fra Frifond teater. En av de minste gruppene er Teaterlaget Bøfjerdingen fra Bø i Vesterålen, som oppga at det hadde vært seks personer med på teaterverksted, mens Gaularspelet oppga at over hundre personer hadde vært med på aktiviteten og over 1000 personer hadde kommet på forestillingene. Gruppene holder på med forskjellige aktiviteter som musikaler, barneteater, kurs, festivaler, laiv, nysirkus og revyer.

Noen eksempler på prosjekter som fikk støtte i 2017:

- Abaris Aerial theatre, som fikk penger til kurs i karakterutvikling og koreografi innen nysirkus
- Gjøvik barne- og ungdomsteater som fikk støtte til Nirvana – et stykke om selvmord blant unge

- Studentrevyen i Drammens revy Høgschool Musical – inspirert av musikaler, popkultur, ungdomsdrama og humor.

8 Felles omtale og vurdering av Frifond teater og Frifond barn og unge

8.1 Tillit til barn og unge som initiativtakere og drivere i prosjekter

LNU og Frifond er opptatt av at barn og unge selv skal ha muligheten til å sette i gang, gjennomføre og påvirke prosjektene sine. Frifond bistår ikke bare søkere som ønsker mer informasjon om behandlingen av søknaden deres eller veiledning i forbindelse med gjennomføring av prosjektet. Frifond mottar også mange henvendelser fra potensielle søkere som ønsker gode råd før de setter i gang. Det jobbes kontinuerlig med å tilby dette.

Veiledningen som LNU gir til Frifond-søkerne er en viktig del av det å være en ubyråkratisk lavterskel-ordning. Den individuelle oppfølgingen er i tillegg viktig for å ivareta en trygg forvaltning av ordningen. Prosjekter utvikler seg ofte underveis, og en tett dialog med saksbehandler er da viktig for å sikre at hele prosjektet følger henholdsvis Frifond barn og unges eller Frifond teaters retningslinjer, samt at prosjektet har god økonomistyring.

Frifond er en støtteordning for aktivitet av og med barn og unge. I de søknadene hvor det ikke er barn og unge i søkergruppen eller som kontaktpersoner, prøver LNU i størst mulig grad å sikre at barn og unge har påvirkningskraft under prosessen – enten gjennom planlegging, gjennomføring eller rapportering på prosjektet. Det er også et uttalt mål i LNUs forvaltningsarbeid at støtteordningene skal bidra til utvikling. I Frifond barn og unge og Frifond teater innebærer dette at barn og unge ikke bare blir laget aktivitet for, men planlegger og gjennomfører aktiviteten selv i den grad det lar seg gjøre. LNU skiller naturligvis mellom barn og ungdommer i kravet om aktiv deltakelse i pro-

sjektet, og krever ikke aktiv deltakelse av små barn. Søknader som involverer ungdommer, men hvor disse kun er deltakere som blir laget aktivitet for avslås.

8.2 Søknadsprosessen i Frifond barn og unge og Frifond teater

Alle søknader til Frifond sendes inn via felles elektronisk søknadsportal på Frifond sine nettsider. På disse sidene finnes all informasjon man trenger for å søke Frifond, som retningslinjer, spørsmål og svar, eksempler på prosjekter som har fått støtte samt nyheter om ordningen.

Når søknaden behandles stilles det vanligvis én eller flere runder med spørsmål som er spesifikke for den aktuelle søknaden. Dette fordi mange søknader er mangelfulle eller ikke

inneholder den nødvendige informasjonen som saksbehandler trenger for å vurdere om prosjektet er innenfor retningslinjene. Når en søknad er behandlet får kontaktpersonen automatisk en e-postmelding om dette, og kan gå inn og sjekke resultatet via frifond.no. For de som har fått innvilget søknaden blir det generert et akseptskjema, som må signeres elektronisk ved at kontaktpersonen for søknaden skriver inn en signeringskode vedkommende har mottatt i posten. Akseptskjemaet er kontrakten mellom støttemottaker og LNU, og fastslår at støttebeløpet skal brukes i tråd med retningslinjene og vilkårene i tilsagnsbrevet. Dersom kontaktpersonen er under 18 år må en person over 18 år signere akseptskjemaet, og denne personen står da som juridisk ansvarlig for de tildelte midlene frem til rapporten er godkjent av LNU.

Modalen Barneteater består av 20 barn og voksne i en av landets minste kommuner. Her fra forestillingen "Skatten i skugelandet". Foto: Modalen Barneteater/Britt Farestveit

Grappa Bettystart arrangerer rusfrie aktiviteter for ferske studenter i Trondheim, og fikk i 2017 blant annet penger til å arrangere bobblefotball i parken. Foto: Bettystart

8.3 Rapportering og oppfølging av søkere

Søkere som får søknaden innvilget må sende inn rapport med gyldige bilag innen én måned etter at aktiviteten er avsluttet. Det er mulig å søke om utsatt rapportfrist dersom man oppgir en grunn til det. Det er også mulig å søke om omdisponering av støtten grunnet endringer i prosjekt eller budsjett. Begge deler gjøres i søknadsportalen. Søkere kan klage på alle vedtak – også innvilgelser – dersom man mener å ha rett på mer støtte. I meldingen som sendes til søkeren ved vedtak er det skrevet at man kan klage dersom man mener saksbehandler har gjort en feil eller at vedtaket er i strid med retningslinjene. Likevel mottar LNU mange klager som ikke er godt begrunnet eller ikke viser til retningslinjene. Dette kan henge sammen med at det er enkelt å klage elektronisk, og noen søkere benytter da klagemuligheten til å uttrykke sin misnøye over vedtaket eller for å gi ny informasjon som ikke fremgikk av søknaden. Dersom den nye informasjonen gjør at søkna-

den er støtteberettiget, vil klagen gis medhold.

I 2014 gjorde LNU noen endringer i klagerutinene for Frifond barn og unge. Disse er også gjeldende for Frifond teater. For å gjøre behandlingen av klager så uhildet som mulig ble det innført en praksis hvor klagenes oversendes til en annen saksbehandler enn den som opprinnelig behandlet søknaden. Tidligere er klager blitt behandlet i plenum i Frifond-teamet, men den samme saksbehandleren som behandlet den opprinnelige søknaden fattet vedtak i klagesaken. I nåværende praksis kan utfordrende problemstillinger diskuteres felles, mens de fleste klagenes behandles av én saksbehandler alene. Søkerne virket fornøyd med å få klagen behandlet av en ny saksbehandler, dermed har praksisen blitt en fastlagt rutine.

I rapporten som leveres etter endt aktivitet må man redegjøre for hvor mange som deltok på aktiviteten, hvordan aktiviteten ble gjennomført og hva man oppnådde med aktiviteten. I tillegg må man legge ved kopi av gyldige bilag for alle utgifter knyttet til prosjektet. Der det er skapt et produkt tenkt for publisering, for eksempel en film, et tidsskrift eller lignende,

skal et eksemplar av dette legges ved rapporten. Dessverre ser man at dette ikke gjøres i alle tilfeller; man mottar langt færre eksemplarer av det ferdige produktet enn det som skal være tilfellet. Å etterspørre produktet vil utsette rapportbehandlingen ytterligere og er derfor ikke blitt prioritert.

I tillegg til at behandlingen av søknadene krever tett oppfølging med søkerne, krever også rapportbehandlingen arbeidsressurser. Saksbehandlerne i Frifond bruker mye tid på å behandle rapporter og følge opp søkere som har levert mangelfulle rapporter. Grunnen til at rapporter ikke leveres inn i tide eller inneholder utilstrekkelig eller mangelfull informasjon kan skyldes flere forhold, blant annet noen mangler i saksbehandlingssystemet. Frifonds søkere er i tillegg ofte uerfarne når det gjelder økonomistyring eller annen relevant organisasjons- eller prosjekterfaring. Dermed er Frifonds særordninger gjerne den første støtteordningen de søker, og behovet for veiledning og oppfølging er derfor større enn i for eksempel Frifond organisasjon. For å redusere tiden som brukes på rapportbehandling så mye som mulig er det blitt innført en nedre beløpsgrense på hva man krever tilbake av restbeløp, overskudd og midler som ikke dokumenteres.

LNU gir alltid søkerne mulighet til å frembringe ytterligere informasjon eller dokumentasjon i søknads- og rapportbehandlingen. LNU ønsker å være en forvalter som gir søkeren en ny sjanse i den grad det er mulig. Samtidig ønsker LNU å være en tydelig forvalter som gir tidsfrister for å levere inn dokumentasjon, og som kommuniserer i klartekst når det gjelder status på søknaden og prosessen videre. Dersom søkerens rapport med vedlegg dokumenterer at prosjektet er gjennomført og midlene er brukt etter vilkårene i tilsagnsbrevet og i tråd med budsjettet i søknaden, blir rapporten godkjent og arkivert hos LNU.

8.4 Purrerutiner og tilbakekreving av midler

LNU har tydelige rutiner for purring, oppfølging og tilbakekreving av Frifond-støtten dersom rapporteringsrutinene ikke følges. Dersom LNU ikke får tilfredsstillende respons fra søker

etter å ha purret via e-post, telefonkontakt og brevutsending, sendes kravet til slutt til inkassobyrået Intrum Justitia. LNU ønsker å benytte inkassobyrå minst mulig på grunn av hensyn til søkere og på grunn av kostnader. De siste årene har det derfor blitt fokusert mer på å kontakte søkeren direkte for å oppklare kravet og bli enige om en nedbetalingsplan enn å legge kravet til inkasso.

De siste årene har det blitt brukt ekstra ressurser på å avslutte eldre rapporter og ubetalte krav. I Frifond barn og unge har statusen på dette nå bedret seg. Likevel er det krevende å holde saksbehandlingstiden på rapporter nede, uten at behandlingstiden på søknader går opp. Dette er noe LNU har forsøkt å finne bedre løsninger på i 2017, og som også vil bli fokusert videre på i 2018.

Frifond har som mål å være en lett tilgjengelig og ubyråkratisk støtteordning. LNU anser Frifond-forvaltningen som trygg, noe både kontrollrutiner og forvaltningspraksis er med på å sikre. I forvaltningsmanualen som er vedlagt rapporten finner man nærmere informasjon om forvaltningspraksisen i LNU.

8.5 Prosjekt- og kontrollbesøk

Et virkemiddel i LNUs oppfølging av Frifond-midlene, sammen med rapportering fra søkerne, er besøk hos prosjektene som har mottatt støtte fra Frifond barn og unge og Frifond teater. Besøkene er et verktøy for å kontrollere om prosjektene gjennomføres og om midlene brukes i henhold til tilsagnet.

Besøkene er også en kunnskapskanal for LNU ved at man får innblikk i aktiviteten som gjøres med Frifond-midler og hva dette bidrar til i lokalmiljøet og for søkergruppa. Prosjektbesøkene gir også LNU mulighet til å veilede søkeren i forbindelse med planlegging og gjennomføring av det støttede prosjektet og eventuelle fremtidige prosjekter. Ofte har også søkeren spørsmål om rapporteringen, hva den skal inneholde og hva som er nødvendig av bilag. Flere har også spørsmål om eventuelle fremtidige prosjekter.

LNU har vært på noen oppfølgingsbesøk i 2017, men har først og fremst benyttet reise-

kapasiteten til å spre informasjon for å få nye søkere. Dette fordi det har vært et sterkt ønske om å snu en nedadgående trend i søkertallene til Frifond barn og unge og Frifond teater.

I 2017 har Frifond barn og unge og Frifond teater vært på oppfølgingsbesøk til eller hatt oppfølgingsmøte med følgende søkergrupper:

- Somalisk Barn og Ungdomssenter, Oslo
- Somalisk forening i Harstad og omegn, Harstad
- Giraffen Kultursenter, Trondheim

9 Frifond for alle

Frifond for alle har vært et toårig prosjekt med mål om å synliggjøre Frifond blant barn og unge i lavinntektsfamilier i Norge.

Det finnes et stort potensial til å gjøre Frifond tilgjengelig for flere. Mange har aldri hørt om støtteordningen, mens andre synes det er en høy terskel for å søke.

I løpet av prosjektperioden ble det gjennomført direkte informasjon til barn og ungdom i form av informasjonsturer og workshops. Det ble holdt møter med samarbeidspartnere, innsatsen på sosiale medier har blitt økt, i tillegg til at det har blitt utviklet materiell som enkelt forklarer hva Frifond er.

Prosjektet har også kartlagt områder i Norge med høy grad av barnefattigdom, ved hjelp av barnefattigdom.no, og prioritert informasjonsarbeid mot disse områdene. Dette er et arbeidsverktøy som også kan brukes for å prioritere hvilke områder Frifond skal drive informasjonsarbeid i fremtiden.

9.1 Informasjon til barn og ungdom

Det ble gjennomført informasjonsbesøk med inforunder på 34 skoler – totalt rundt 4500 elever. Inforundene gikk ut på å få noen minutter i hvert klasserom og fortelle om støtteordningen samtidig som det ble invitert til gratis pizza og et lengre infomøte på den lokale fritidsklubben samme kveld. På flere av skole-ene ble det også holdt lengre Frifond-foredrag. Informasjonsbesøk med møter med både

ungdom og samarbeidspartnere ble gjort i Oslo, Drammen, Fredrikstad, Halden, Stavanger, Trondheim, Haugesund, Skien og Porsgrunn.

Det ble i prosjektperioden gjennomført 25 stands, og Frifond var i direkte kontakt med minst 2500 ungdommer gjennom veiledning og konkurranser. Både i 2016 og 2017 var Frifond tilstede på gratisfestivalene Granittrock på Grorud og Melafestivalen i Oslo sentrum i tillegg til en rekke andre arrangementer.

9.2 Sosiale medier

I løpet av prosjektperioden fokuserte prosjektet på å forbedre arbeidet som gjøres på sosiale medier i Frifond.

En viktig del av dette arbeidet var å forsøke nye tilnærminger på Facebook og å øke aktiviteten på Instagram. Ved å analysere hvilke trender som bevegde seg rundt på andre nett-arenaer som er godt brukt av målgruppen, for eksempel P3 sine medieplattformer, fikk Frifond ny inspirasjon til hvordan det kan jobbes med egen profil i sosiale medier.

LNU utformet også en rekke filmer, der vanskelige ord knyttet til støtteordningen ble forklart. Dette var ord som budsjett, regnskap og retningslinjer. Filmene ble laget av en filmskaper som filmet og samarbeidet med unge med minoritetsbakgrunn. Tanken bak å utvikle filmene var å bidra til å fremme mangfold, å senke terskelen ytterligere for å søke Frifond, og ikke minst å øke Frifond sin aktivitet og rekkevidde i sosiale medier

9.3 Effekt av direkte informasjonsarbeid

I områdene hvor det ble gjort informasjonsarbeid har det vært en økning i mottatte søknader sammenlignet med året før. Andelen av søknadene som har blitt godkjent har også gått opp, noe som tyder på at kvaliteten på søknadene har økt. Dette er en indikator på at søkerne har fått mer kunnskap om støtteordningen.

Et eksempel er informasjonsarbeidet som ble utført i Østfold i 2017. Østfold, og særlig byene i fylket, er blant områdene i landene med flest lavinntektsfamilier i Norge. Frifond var

tilstede på lokale UKM-mønstringer i Halden og Sarpsborg i mars og fylkesmønstringen i Fredrikstad i april. Frifond ble også invitert til å holde foredrag under kommunens kulturkonferanse – et skoleopplegg for alle 9. klassinger i Fredrikstad.

I Østfold fylke fikk Frifond barn og unge inn 28% flere søknader i 2017 enn året før. Antall støtteberettigede økte med 32%. I Fredrikstad doblet antall mottatte søknader seg fra året før, mens økningen på støtteberettigede søknader var på hele 700%.

For Frifond barn og unge ser man lignende tendenser i flere av områdene som er blitt satset på:

Frifond besøkte bydeler med vedvarende lavinntekt i Stavanger i slutten av januar 2017. Der er det en økning i antall mottatte søknader på 65% i forhold til året før. Antall støtteberettigede søknader har økt med 85%.

I Oslo har antall mottatte søknader økt med 12% og antall innvilgede søknader økte med 18%. Groruddalen har vært et av satsningsområdene i prosjektet. Der er det en økning på 52% i mottatte søknader fra året før. Andelen støtteberettigede søknader økte med 33%.

9.4 Konklusjoner

Aktivitetene som har vært gjennomført har hatt effekt. Informasjonsbesøk genererer søknader, og gode innlegg i sosiale medier gir flere følgere. Dette er direkte resultater av informasjonsarbeidet, som må fortsettes også etter at prosjektet er ferdig. Arbeidet med å videreutvikle Frifond sin digitale tilstedeværelse og å holde informasjonsarbeidet i gang kommer til å være viktig for Frifond i 2018.

Prosjektets langsiktige effektmål er at det bidrar til økt egenorganisering og aktivitet blant unge som har eller kan ha lavere deltakelse grunnet fattigdom i tillegg til økt projektkunnskap blant barn og unge. Per nå så er dette umulig å måle i praksis. Likevel vil forankring av prosjektets metoder og erfaringer i Frifond sitt fremtidige informasjonsarbeid kunne sikre et fortsatt fokus på å nå barn og unge i lavinntektsfamilier.

En forutsetning for å gjennomføre kontinuerlig informasjonsarbeid og sikre at Frifond når frem til alle er at det finnes ressurser til å drive

dette arbeidet. Det har vært en stor styrke for Frifond å ha en stilling som har hatt dedikert ansvar for å nå ut direkte til barn og ungdom. Spesielt ressurskrevende er det å reise rundt i landet for å drive direkteinformasjon til barn og ungdom på skoler og andre arenaer. Samtidig har dette arbeidet hatt en betydelig effekt.

10 Informasjonsarbeid

De to siste årene har det vært en økt satsning på informasjonsarbeidet både på grunn av satsningen i Frifond for alle, men også øvrig i Frifond. Siden prosjektet startet i april 2016 har omfanget av informasjonsarbeidet økt betraktelig. Prosjektet avsluttes i april 2018.

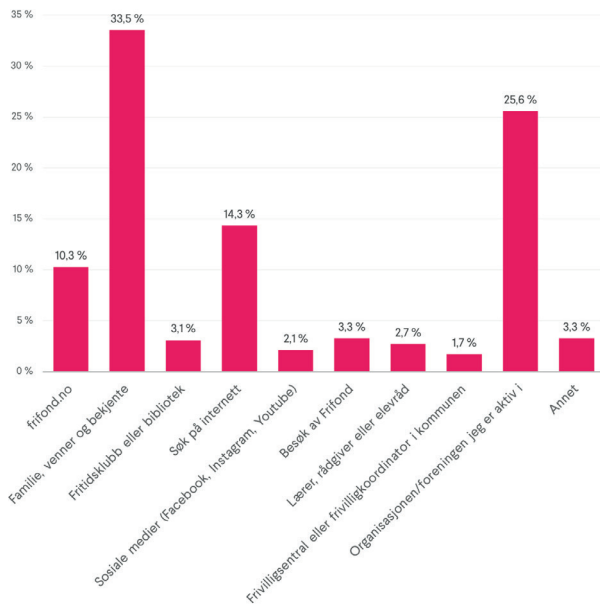
10.1 Informasjonsturer

Som en del av informasjonsarbeidet drar Frifonds saksbehandlere på besøk til ulike arrangementer, slik som festivaler og Ungdommens kulturmonstring (UKM), og til skoler og fritidsklubber. I 2017 besøkte vi mange steder, mye takket være Frifond for alle-stillingen som sto for størstedelen av planleggingen og dermed gjorde det mulig for øvrige stillinger i Frifond å bli med uten å bruke for mye ressurser på planleggingen. I 2017 var vi på besøk følgende steder:

- UKM Sarpsborg
- UKM Rommen
- UKM Halden
- UKM Sentrum Nord Oslo
- UKM Grorud, NMR
- Ufestival
- UKM Oslo
- Kjøsterud ungdomsskole
- Kulturfest Tøyen
- Melafestivalen
- Helset festivalen
- Jentivalen
- Gulset stand
- Granittrock
- UKM Stovner
- Glemmy-festivalen, Fredrikstad
- Guttedagen i bydel Frogner, Oslo

Diagram 1

Kjennskap til Frifond

Vi ser at det nytter å dra på informasjonsbesøk. Vi ser for eksempel at søknadstallene i byene vi har besøkt i etterkant av besøkene går opp. Eksempelvis i Østfold (Diagram 2) hvor vi så en sterk økning i søknader.

I Frifond-undersøkelsen var det likevel relativt få (3,3%) som hadde hørt om Frifond gjennom besøk (Diagram 1). Derimot var det mange som hadde hørt om ordningen gjennom sine sosiale nettverk som familie og venner. Dette kan tyde på at spredningseffekten av Frifond ikke må undervurderes og at det er viktig å nå bredt ut med merkevaren.

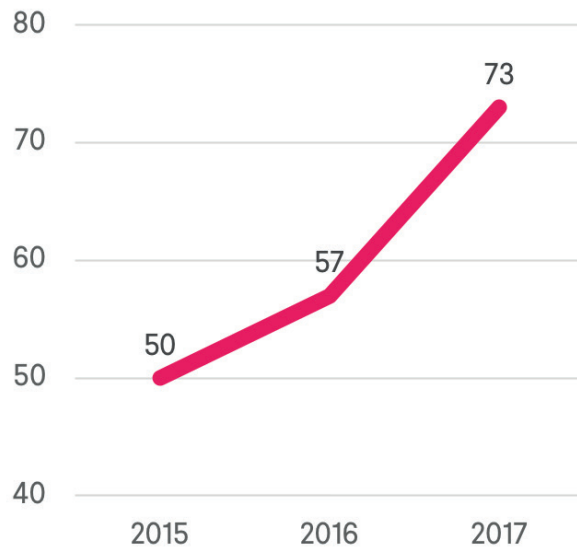
Andre midler som tas i bruk for å nå målgruppen er å sende ut infomateriell. Dette gjøres annet hvert år til henholdsvis alle landets biblioteker og fritidsklubber. I 2018 skal informasjon sendes alle landets biblioteker, samt til arrangører som etterspør materiell om Frifond.

10.2 Mediedekning av Frifond

Et uttalt mål i Frifond er å nå ut til flest mulig i hele landet. Presseoppslagene for Frifond i 2017 viser at Frifond har mediedekning i rikspresen og dekning i lokalaviser i hele landet (Tabell 11 og 12).

Diagram 2

Søkanter til Frifond barn og unge og Frifond teater fra Østfold

Oversiktene over dekning i rikspresse, regionavis og lokalaviser gjelder kun papirkilder, og ikke web. Når det gjelder dekning per fylke teller Retriever noen artikler dobbelt på grunn av oppslag som trykkes flere steder, men som egentlig har samme kilde. Oversikten per fylke viser at Frifond har noe dekning i hele landet. Mediedekningen er ikke nødvendigvis proporsjonal med antall søknader som kommer inn fra hvert fylke.

10.3 Frifond i sosiale medier

Frifond er tilstede på Facebook og på Instagram. På grunn av ressursmangel har LNU valgt å prioritere aktivitet i to sosiale medier-kanaler, heller enn å ha mange kanaler man ikke har ressurser til å lage innhold til. På Facebook er det hovedsakelig informasjon om ulike Frifond-aktiviteter og prosjekter som har fått støtte. På Instagram ønskes det å dele prosjektbilder som Frifond-søkere har lagt ut under #frifond eller #frifondstøtter, samt bilder fra Frifond sine informasjonsturer.

Frifond har som mål å være aktive i sosiale medier, og vet at det finnes et stort potensial for å nå ut til langt flere søkere i målgruppen

enn det som gjøres i dag.

Det brukes noe administrasjonsmidler på å promotere støtteordningen på Facebook. Likevel er det få som har hørt om Frifond via sosiale medier. Som man så i Frifond-undersøkelsen var det kun 2,1% av respondentene som hadde hørt om Frifond via sosiale medier. Sosiale medier genererer også lite trafikk til Frifond.no, men dette håper vi bedres med nye og mobiltilpassede nettsider.

10.4 Ny nettside og ny grafisk profil

I 2017 har det blitt prioritert å få på plass en ny grafisk profil og nye nettsider. Her har LNUs kommunikasjonsrådgiver og informasjonsrådgiver, samt NMRs kommunikasjonsrådgiver bistått i arbeidet. Nye nettsider og grafisk profil ble lansert mars 2018. I forbindelse med lanseringen planlegges det nytt informasjonsmaterie-ll, og i 2018 vil det jobbes med å forankre den nye profilen i informasjonsarbeidet og lage nye Frifond-filmer.

Før nye Frifond.no kom på plass, var nettsidene til Frifond fra 2009, med oppgradering i 2013. Mye har skjedd i den digitale verden siden den gang. Nettsiden var for eksempel ikke tilpasset mobil eller nettbrett, noe som gjør det vanskelig for potensielle søkere å se eksempler og lese retningslinjene. At nettsiden ikke var mobiltilpasset gjør det også vanskeligere å jobbe med å skaffe trafikk til Frifond.no fra sosiale medier. I tillegg til dette er det svært vanskelig å sende inn en Frifond-søknad via mobil eller nettbrett. Den grafiske profilen til Frifond var også fra 2009, og hadde behov for en oppdatering og modernisering.

Med de nye nettsidene håper man at brukervennligheten vil øke betraktelig, at det skal bli enklere å finne fram inne på sidene, at færre søker en særordning som ikke passer dem og at flere får til å søke de ulike ordningene. Det er en rimelig antakelse at Frifond på grunn av gamle nettsider mistet potensielle søkere, både fordi det var vanskelig å finne fram til den informasjonen man trengte og fordi nettsidene ikke var tilpasset nettbrett og mobiltelefon. Med mer brukervennlige nettsider i tillegg til en ny grafisk profil er håpet at flere får øynene opp

for ordningen, og at det blir lettere å sende inn en søknad. Dette er viktig for at ordningen skal fortsette å være relevant og attraktiv for målgruppen.

I 2018 skal det jobbes med videreutvikling av Frifond.no, og oppdatering av søknadsskjemaer og søknadssystemet med nytt design, et mer oversiktlig oppsett og oppdatering slik at man kan levere en søknad fra en mobil eller et nettbrett.

Tabell 11

Dekning pr. fylke

Fylke	Ant. oppslag*
Telemark	15
Aust-Agder	14
Sør-Trøndelag	12
Nord-Trøndelag	12
Hedmark	12
Møre og Romsdal	11
Troms	11
Rogaland	10
Buskerud	9
Nordland	8
Vest-Agder	7
Østfold	6
Akershus	5
Oslo	5
Hordaland	5
Oppland	4
Vestfold	1
Sogn og Fjordane	1
Finnmark	1

* Retriever 2018

Tabell 12

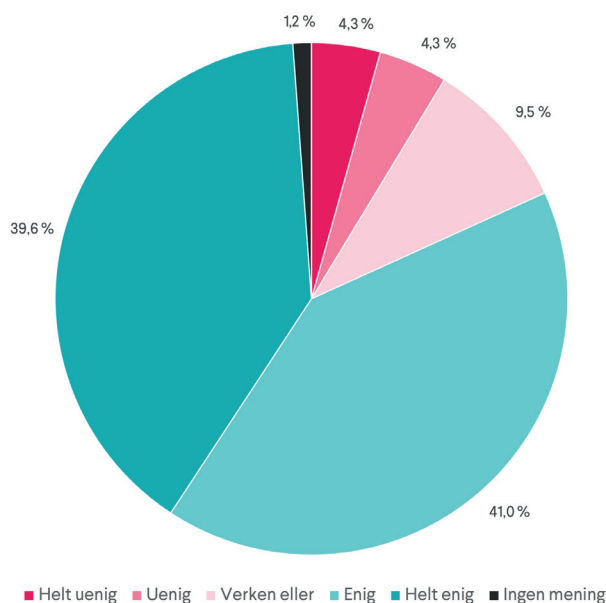
Dekning pr. type

Type	Ant. oppslag
Rikspresse	6
Regionavis	5
Lokalavis	66
Tidsskrift	1
Total	78

* Retriever 2018

Diagram 3

Prosjektet kunne ikke gjøres uten støtte fra Frifond

11 Resultater og måloppnåelse

I 2017 har 9808 lag og grupper over hele landet mottatt til sammen 142,2 millioner kroner fra Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon. Blant mottakerne av Frifond-midler er lokallag i barne- og ungdomsorganisasjoner, frittstående ungdomsgrupper, velforeninger, foreninger, ungdomsklubber, barnegrupper og vennegjenger som har fått midler til å drive frivillig aktivitet i sitt lokalmiljø.

11.1 Frifond stimulerer barn og unges aktivitet og deltakelse

Svarene fra Frifond-undersøkelsen viser at mange organiserer sin egen fritid i tillegg til, eller i stedet for å være med på organisert aktivitet. Svært mange er dessuten avhengige av Frifond-støtten og kunne ikke gjennomført aktiviteten sin uten støtte, eller måtte gjennomført den i en annen form. Diagram 3 viser at 81% var helt eller delvis enige i påstanden om at de ikke kunne gjennomført aktiviteten uten støtte fra Frifond. Dette viser at Frifond er en viktig finansieringskilde for mange.

Blant de som ikke gjennomførte aktiviteten etter avslag fra Frifond, var den største årsaken til ikke-gjennomføring at de ikke hadde nok egne midler (80%, Diagram 4). En del opplyste også at manglende støtte fra andre støtteordninger som en grunn. Dette viser at Frifond er en viktig finansieringskilde for å skape aktivitet.

Svært mange av Frifond-søkerne er aktive i organiserte fritidsaktiviteter, men mange organiserer også sin egen fritid (Diagram 5). Fra diagrammet under ser man at svært mange er engasjerte i barne- og ungdomsorganisasjoner. Den andre vanligste fritidsaktiviteten er egenorganiserte aktiviteter. Nesten 140 av 518 respondenter svarte at de organiserer sine egne fritidsaktiviteter. I tillegg var det mange av svarene under "annet" som omhandlet egenorganiserte aktiviteter slik at tallet egentlig er høyere enn det dette diagrammet tilsier.

I tilskuddsbrevet fra departementet heter det at gruppene skal "arbeide for og med barn og unge under 26 år i lokalmiljøet". Det er spe-

Diagram 4

Hvorfor gjennomførte dere ikke aktiviteten?

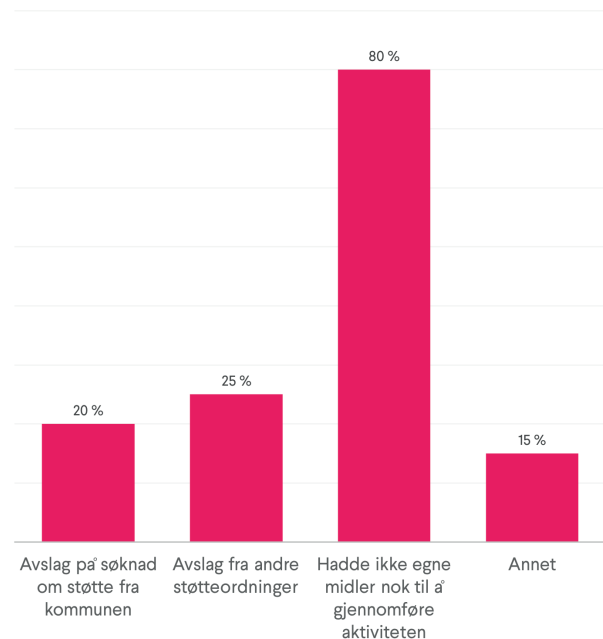
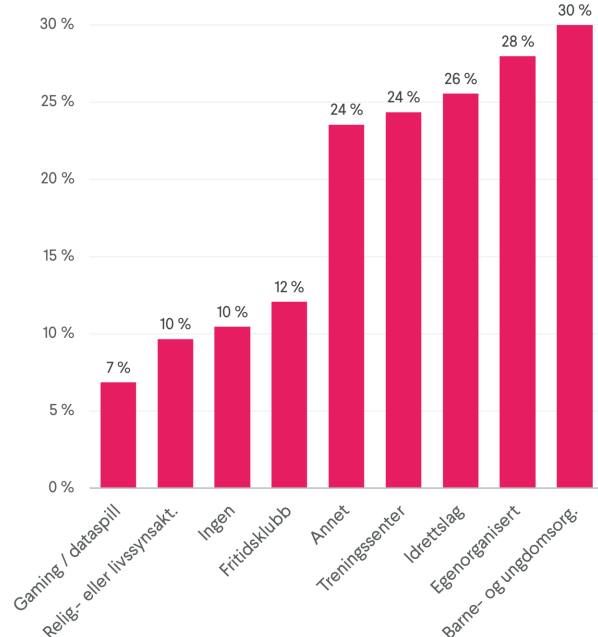

Diagram 5

I hvilke fritidsaktiviteter deltar du?

sielt i Frifond musikk og Frifond barn og unge at søkermassen er ung. I Frifond teater er det ofte voksne som søker på vegne av teaterlaget/organisasjonen, der deltakerne er barn og unge. Diagrammet under viser svarene for Frifond teater og Frifond barn og unge slått sammen slik at man får en pekepinn på hvordan situasjonen er generelt i de to særordningene for egenorganisert aktivitet som LNU forvalter. Her ser man at i omtrent halvparten av søknadene, blant de som svarte på undersøkelsen, er 76% eller flere av arrangørgruppa under 26 år. Kun 18% svarer at én fjerdedel eller færre av arrangørgruppa var under 26 år, dette kan være søkergrupper der målgruppa for aktiviteten er mindre barn, som bygging av lekeplass og lignende, eller tidligere nevnte teaterlag. Størstedelen av gruppene som arrangerer Frifond-støttede aktiviteter gjør det altså med barn og/eller unge i arrangørgruppa.

Svarene om hvor mange som deltok som var under 26 år, finner man at andelen personer som svarer at kun én fjerdedel av deltakerne var under 26 år, går kraftig ned. Her er det kun 3% som oppgir dette. Nesten 70% av respondentene oppgir at minst halvparten av deltakerne i aktiviteten var under 26 år. I følge respondentene er altså andelen unge deltakere under 26 år i Frifond-støttede aktiviteter svært

høy.

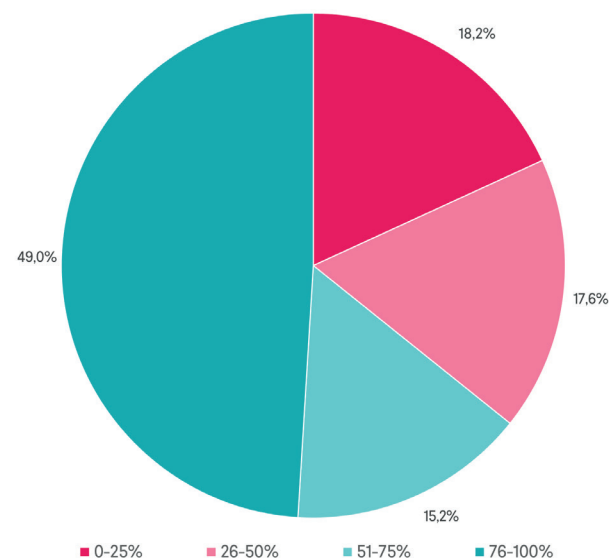
11.2 Frifond når ut til et bredt spekter av søkere og aktiviteter

I tilsagnsbrevet fra Kulturdepartementet til Frifond heter det at Frifond skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner, frittstående grupper og foreninger med ulike formål og aktivitetsgrunnlag. Med en stor variasjon av søkere blant organisasjoner, foreninger, vennegjenger og andre grupper, samt med et stort mangfold av aktivitet, mener LNU å oppfylle Frifonds formål i sin forvaltning av ordningen.

Den brede og mangfoldige gruppen av organisasjoner som mottar midler fra Frifond organisasjon viser at Frifond når ut til mange typer organisasjoner. Fra de tradisjonelle barne- og ungdomsorganisasjonene, små, nystartede minoritetsorganisasjoner og til mer nystartede organisasjoner som for eksempel ulike diagnoseorganisasjoner. Størrelse, struktur, formål og aktivitet i disse organisasjonene er svært forskjellig, og krever en fleksibel og tilpasningsdyktig Frifond-forvaltning. I Frifond organisasjon velger organisasjonene selv om de vil utbetale

Diagram 6

Hvor mange av dere som arrangerte var under 26 år?

midlene til lokallagene som driftstøtte eller prosjektstøtte, og det er dermed opp til organisasjonene å bestemme hvilke rammer lokallagene har for å bruke pengene, innenfor LNUs retningslinjer. (Se vedlegg for liste over mottakerorganisasjoner i Frifond organisasjon).

I Frifond barn og unge spenner også søkermassen og deres aktiviteter bredt. I søknadsskjemaet som søkerne bruker for å søke på ordningen krysser man av på en aktivitetskategori som man mener prosjektet faller inn under. Kategoriseringen dekker de største søkergruppene i ordningen. Dersom man slår sammen kategoriene for små og store arrangementer og festivaler ser man at disse representerer 30% av den totale søknadsmassen. Herunder faller for eksempel høytidsfeiringer slik som Eid og julefeiringer og foredrag/debatter i organisasjoner. Andelen søknader til lekeplass/skaterampe har gått fra 7% til under 5%. Det som er spennende å se er at det ikke er noen store endringer i størrelsen på kategoriene fra 2015 til 2016, som det heller ikke var fra 2014 til 2015. Selv om søknadstallet har gått noe ned, er fordelingen mellom de ulike kategoriene relativt stabil. Dette kan tyde på at de samme gruppene søker år etter år, og informerer andre med samme interesse om Frifond.

Frifond barn og unge mottok i 2017 187 søknader fra minoritetsgrupper. Dette er på samme nivå som i 2016 hvor man mottok 181 søknader, noe som tilsvarer 13 prosent av den totale søknadsmassen begge årene. Flesteparten av søknadene fra minoritetsgrupper handler om feiring av nasjonaldag, eid og andre sammenkomster som ofte kategoriseres som mindre sammenkomst/arrangement. Frifond teater mottok i 2017 28 søknader fra minoritetsgrupper. Dette tilsvarer 9 prosent av den totale søknadsmassen. Av disse ble 61 prosent innvilget. Dette er en lavere andel minoritetssøknader enn Frifond barn og unge. 43 prosent av minoritetssøknadene i Frifond teater 2017 er dansesøknader, en gruppe som fra 1.1.2018 har blitt flyttet til Frifond barn og unge. Det peker på at det er en relativt liten andel av teatergruppene som er rene minoritetsgrupper, og at andelen minoritetssøknader i Frifond teater vil gå ned neste år. Teaterprosjekter er generelt større og mer kompliserte prosjekter enn de jevne Frifond barn og unge-prosjektene, noe som kan føre til at det er en høyere terskel for

minoritetsgrupper med mindre rekrutteringsgrunnlag å sette i gang med denne aktiviteten på egenhånd. Det kunne vært interessant å undersøke i hvilken grad teatergruppene i Frifond teater jobber med å inkludere barn og unge med minoritetsbakgrunn, og det er noe Frifond teater vil se på muligheten til å undersøke neste år.

Diagram 7 viser at de to største omsøkte aktivitetskategoriene i Frifond barn og unge er mindre arrangement/sammenkomst og festivaler/større arrangementer. Førstnevnte omhandler ofte sosiale aktiviteter i studentforeninger, feiring av nasjonaldag, eid, valentinsdag, dugnadsarbeid i velforeningen og andre mindre, sosiale sammenkomster. Kategorien festivaler og større arrangementer favner aktivitet som konferanser, seminarer, debatter, festivaler, kulturfester, aktivitetsdager etc. Innspilling av film er en tredje kategori hvor vi også mottar flere søknader enn tidligere år – i likhet med uteaktivitet/friluft.

I Frifond teater er det først og fremst de tradisjonelle teaterforestillinger som sender inn flest søknader til støtteordningen (Diagram 8). Disse følges av revyer og danseforestillinger. Kategorien annet er ofte søknader som egentlig kan kategoriseres i andre aktivitetskategorier, slik som for eksempel musikal, som er å betegne som teaterforestilling. De fleste katego-

Diagram 7

Type aktivitet Frifond barn og unge

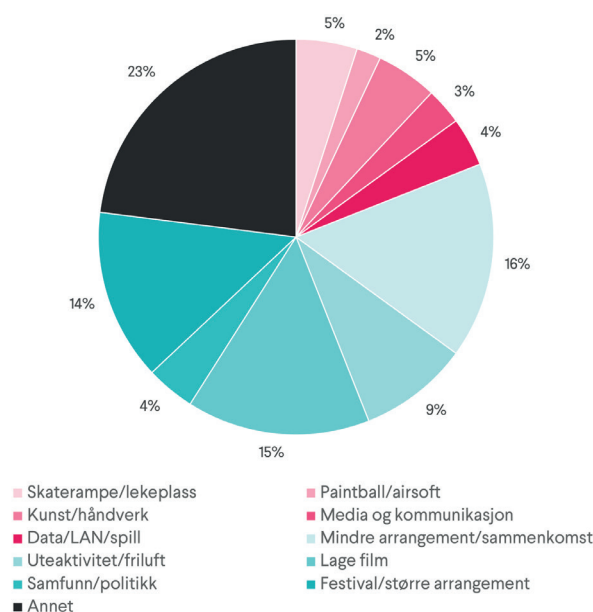
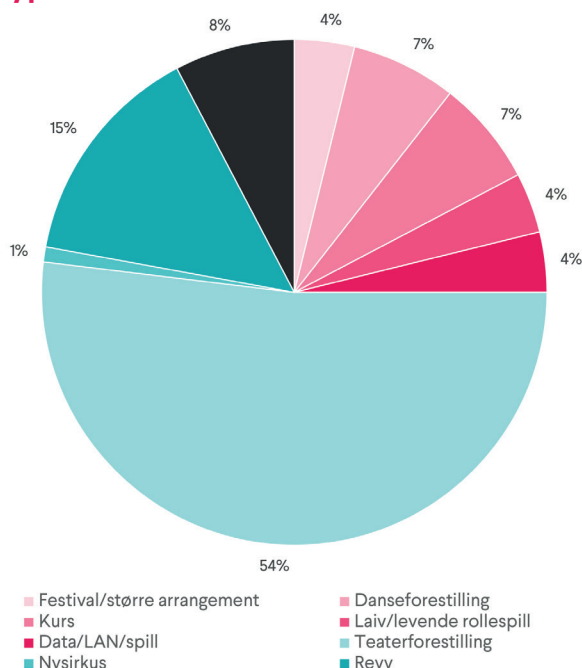

Diagram 8

Type aktivitet Frifond teater

riene har gått ned de siste årene, bortsett fra kurs som har hatt et lite oppsving fra 2016 til 2017. For en grundigere analyse av trendene i mottatte, innvilgede og avslåtte søknader 2015-2017 viser vi til Frifond-evalueringen skrevet av LNU og NMR, levert til departementet 1. februar 2018.

11.3 Frifond er en lavterskel støtteordning

Frifond ønsker å være Norges enkleste støtteordning for barn og unge. Det betyr at søkerne skal oppleve en lav terskel for å bruke ordningen, og at det ikke stilles for høye krav til prosjektet det søkes om støtte til, eller til søkergruppen. I Frifond barn og unge og Frifond teater kreves det ikke at søkergruppen må være registrert som frivillig organisasjon eller oppfylle andre formelle krav. Det stilles derimot krav til at gruppen jobber frivillig, etter demokratiske prinsipper, og at de arbeider for og med barn og unge under 26 år. Også i Frifond organisasjon fokuseres det på å være en enklest mulig ordning, ved å la organisasjonene tilpasse forvaltningen mest mulig til egen organisasjon.

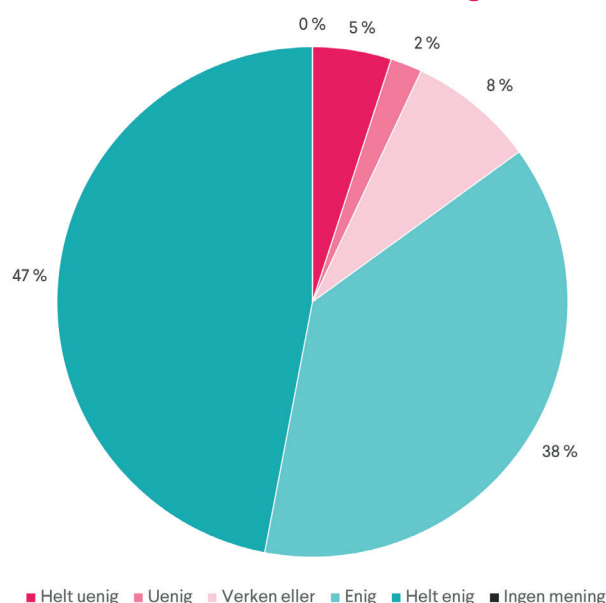
For å kunne bidra til barn og unges deltakelse er det en forutsetning at ordningen er enkel å søke på og bruke. LNU jobber til stadighet med å forenkle og tydeliggjøre informasjon om ordningen, og gjorde en større gjennomgang av saksbehandlingsrutinene og forvaltningspraksisen først og fremst i Frifond barn og unge høsten 2016. I tillegg har LNU de to siste årene brukt ekstra ressurser på å forbedre saksbehandlingssystemet. Dette arbeidet er omtalt i kapittel 3.1 i denne rapporten.

Det ser ut til at LNU har lykket godt i arbeidet med forenkling og tydeliggjøring av forvaltningen (Diagram 9). Blant de som fikk søknaden innvilget var 85% av de spurte i Frifond-undersøkelsen enige i at Frifond er en enkel støtteordning å bruke. Dette er en liten oppgang på fire prosentpoeng fra året før, og et tall som er svært positivt. Blant de som fikk avslag svarte 62% det samme. Dette tallet har tidligere holdt seg relativt stabilt fra år til år, men har nå gått opp med ti prosentpoeng fra 2016 til 2017.

85% mente også at det var enkelt å søke med det elektroniske søknadsskjemaet. Dette er en liten oppgang fra året før, hvor 82% svarte det samme. Tallet på hvorvidt søkerne mener rapporteringen er enkel i saksbehandlingssystemet holder seg stabilt fra året før på 70%. Kjente problemstillinger her er at det har vært vanskelig å laste opp bilag og at det er

Diagram 9

Frifond er en enkel støtteordning å bruke

utfordrende med grensestørrelser på bilagene som lastes opp. Selv om noen i undersøkelsen påpekte at det nå har blitt enklere, forventer vi en større effekt på arbeidet som er gjort med hensyn til rapportering i saksbehandlingssystemet i 2018, da de fleste søkere vil rapportere på sine 2017-prosjekter.

Behandlingstiden på rapporter er noe som søkerne også ønsker skal være kortere. De siste tre årene har LNU lagt ned betydelige ressurser på rapportbehandlingen i Frifond barn og unge, og per 13. mars 2018 er det ingen ubehandlede rapporter levert før 2016, og kun 31 ubehandlede rapporter mottatt i 2016. Ved ferdigstilling av Frifond-rapporten for 2016 var det fortsatt fire rapporter igjen fra 2014 i tillegg til mange fra 2015, noe som betyr at vi har kuttet ned etterslepet med over ett år. Dette er viktig i et forenklingsøyemed og for brukervennligheten til ordningen. Det er viktig for søkerne å få raskt svar på om rapporten deres er innvilget, og raskere svar betyr i de fleste tilfeller større sjanse for å motta flere bilag fra kontaktperson dersom det skulle være nødvendig.

11.4 Frifond bidrar til medvirkning og læring blant unge

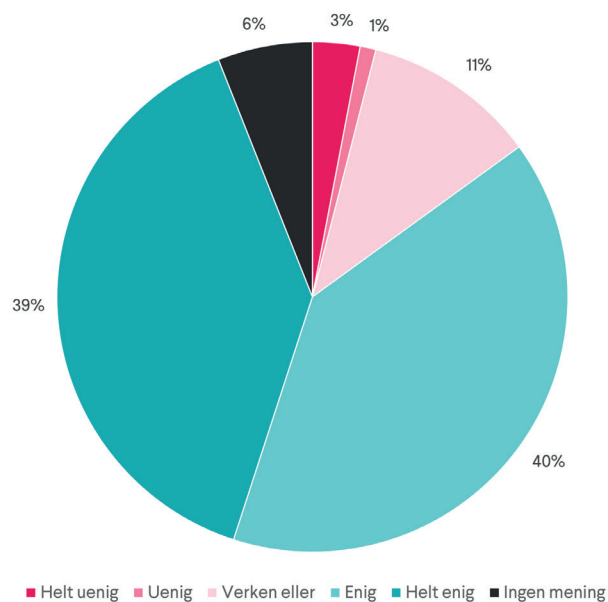
I Frifond stilles det ikke krav til kvaliteten på aktivitetene som gjennomføres. Det vil si at søknaden ikke, på noe tidspunkt i saksbehandlingen, måles etter kriterier for hvor god eller dårlig kvaliteten på aktiviteten var, hvor mange publikummere som var på forestillingen eller hvor mange som faktisk så filmen på Youtube. Vedtaket om støtte fattes på bakgrunn av forutsetningene for tilskudd, som i retningslinjene er formulert i de fem kriteriene som nevnes i kapittel 3. I tillegg vurderes søknaden ut fra de andre bestemmelsene i retningslinjene.

Idéen bak å ikke vurdere kvalitet er at støtteordningen først og fremst skal bidra til aktivitet og til å gi en meningsfylt fritid for barn og unge. Det ligger en tillit i ordningen til at barn og unge selv vet best hva de vil bruke fritiden sin på, og at de selv kan være initiativtakere og drivere i prosjekter.

På spørsmål om søkerne lærte noe av å søke Frifond, svarte hele 79% av de som hadde fått innvilget søknaden at de var "enig" eller

Diagram 10

Vi lærte noe av å gjennomføre et Frifond-støttet prosjekt

"helt enig" i påstanden om hvorvidt de hadde lært noe av å søke på og gjennomføre et Frifond-støttet prosjekt. 11% svarte "verken eller". Blant de som fikk avslag på søknaden var 59% "enig" eller "helt enig" mens 29% svarte "verken eller" på spørsmål om de hadde lært noe av å søke Frifond.

Når man sammenligner med læringseffekten for de som fikk innvilget søknaden med de som fikk avslag, ser man at effekten fortsatt er tilstede. Blant de som fikk avslag er det riktignok et stort fall blant de som er helt enige, mens de som er enige i at de lærte noe faktisk øker litt.

I Frifond-undersøkelsen har søkerne mulighet til å legge inn kommentarer om hva de lærte av å søke om midler til et Frifond-støttet prosjekt. Mens svarene til de som får avslag ofte bærer preg av vanskeligheter med å forstå retningslinjer, ønske om bedre begrunnelse for avslag, følelse av urettferdighet og lignende, svarte brorparten av de som fikk innvilget søknaden i 2017 svært positivt og reflektert om egen læringseffekt. Et knippe sitater følger:

"Hvordan håndtere (relativt) store summer penger, føre budsjett og regnskap og betale fakturaer. Lærte også mye om samarbeid." (Frifond-søker 18 år, Oslo)

"At vi kan få støtte til mange spennende prosjekt i framtiden også. At unge kan og vil - men at økonomi ofte stopper. Tusen takk til Frifond!!" (Frifond-søker 51 år, Oslo)

"Budsjettering og organisering. Frifond hjelper oss med å gå fra små tulle prosjekter til å gjøre noe mer seriøst." (Frifond-søker 22 år, Hordaland)

"Hvor enkelt det er å engasjere folk å få de med på div. Prosjekter. Det finnes så mange flinke barn og voksne." (Frifond-søker 43 år, Troms)

"Masse! Vi lærte om viktigheten av å ha en struktur rundt hele arrangør-prosessen. Både å ha et godt budsjett i forkant, kontrollere diverse underveis, og å ha et godt etterarbeid når eventet var ferdig. Vi lærte om hvordan formulere planene våre godt i en søknad, og fikk god hjelp underveis i søknadsprosessen av vår kontaktperson dersom noe skulle være uklart." (Frifond-søker 24 år, Oslo)

12 Sammenheng

LNU har i 2017 videreført en trygg forvaltning av Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond organisasjon. Ved hjelp av ekstra ressurser har man klart å opprettholde ønsket behandlingstid på innkomne søknader samtidig som man har jobbet videre med å korte ned behandlingstiden på leverte rapporter. At søkeren får rask tilbakemelding – enten det er i søknad eller rapportfasen – er et viktig mål for LNU i arbeidet med å være en enkel og ubyråkratisk støtteordning.

Midlene øremerket egenorganisert fysisk aktivitet har gitt LNU muligheten til å støtte en rekke grupper og aktiviteter som tidligere har havnet mellom to stoler, siden de verken har mottatt støtte fra særordningene i Frifond eller fra Norges Idrettsforbund (NIF). Eksempler på dette er grupper som bruker idrett som et middel til å nå sine mål, grupper som har idrett

som en mindre del av sine aktiviteter, og grupper som ikke er med i NIF, men som driver med aktivitet som NIF organiserer. Det er vanskelig å se noen annen aktør som er bedre egnet enn LNU til å nå ut med støtte til egenorganisert fysisk aktivitet hos frivillige grupper som ikke er en del av NIF, og Frifond barn og unge er den riktige måten å forvalte disse midlene på i LNU.

LNU mener Frifond fortsetter å være en ubyråkratisk og enkel støtteordning å bruke. Dette kommer frem av tilbakemeldinger fra søkere og i Frifond-undersøkelsen, hvor Frifond barn og unge og Frifond teater fortsetter å få god score på støtteordningens brukervennlighet. Fra statistikken kan man se at støtteordningen oppleves som enkel å bruke. Blant de individuelle svarene er fremdeles rapportering den største utfordringen for søkerne, både når det gjelder opplasting av bilag og saksbehandlingstid. Individuelle svar viser også til at søkerne setter stor pris på tydelig informasjon og veiledningen saksbehandlerne gir i ordningen.

I 2017 var det 100 mottakerorganisasjoner i Frifond organisasjon. Dette tallet holder seg stabilt, men det er vekst i både medlemstall og lokallag. Årlig er det nye organisasjoner som søker, mens andre organisasjoner faller fra. Mye av arbeidet i denne støtteordningen går på å veilede organisasjonene i ordningen, og spesielt de nye tillitsvalgte. Det vektlegges spesiell veiledning til organisasjoner som er på vippepunktet mellom Frifond barn og unge og Frifond organisasjon.

Frifond er en sterk bidragsyter til lokal aktivitet, men også til kapasitetsbygging blant barn og unge. Frifond-undersøkelsen viser læringsprosessen som finner sted når man søker på og gjennomfører et Frifond-støttet prosjekt. Fra de individuelle svarene kan man også lese at Frifond bidrar til organisatorisk utvikling i søkergruppene.

Frifond for alle har vært svært viktig i arbeidet for å nå ut til barn og unge i lavinntektsfamilier, men også for det generelle informasjonsarbeidet til Frifond de to siste årene. LNU har besøkt flere av landets fylker for å informere om Frifond i 2017, besøkene har vært informasjonsmøter for ungdommer på skoler og fritidsklubber, samt stands på skoler, arrangementer og festivaler rettet mot barn og unge. Dette har i hovedsak vært i regi av Frifond for alle, men med bistand fra resten av Frifond-teamet. Det

har også blitt utviklet nytt informasjonsmaterie-
ll i form av videoer som skal gjøre det lettere
å forstå og søke særordningene i Frifond. Den
nye grafiske profilen og de nye nettsidene som
ble utviklet i 2017 og lansert 1. mars 2018 vil etter
all sannsynlighet også bidra vesentlig til dette. I
2018 vil LNU besøke underrepresenterte fylker
som Nordland, Hedmark og Akershus.

LNU mener at organisasjonen i sin forvalt-
ning av Frifond oppfyller støtteordningens for-
mål om å bidra til økt lokal aktivitet blant barn
og unge i hele landet. LNU er en trygg forvalter
som stadig jobber med å utvikle ordningen for
å nå ut til en så stor og variert søkergruppe som
mulig. LNU ser frem til å fortsette samarbeidet
med Kulturdepartementet og Norsk musikkråd
og bidra til enda mer aktivitet blant barn og
unge i hele landet.

13 Avsluttende kom- mentarer

LNU mener, i sin forvaltning av Frifond barn og
unge, Frifond teater og Frifond organisasjon, at
organisasjonen innfrir kravene som stilles til for-
valtning av Kulturdepartementets midler, som
oppgitt i tilsagnsbrevet 16. mai 2017.

Som omtalt i denne rapporten bidrar LNU
gjennom Frifond til aktivitet blant barn og unge
i nasjonale lag, foreninger og grupper. Frifond
når ut til søkere i hele landet, og bidrar til et
stort mangfold av aktiviteter både i lokallag og
i egenorganiserte grupper slik som foreninger,
velforeninger, klubber og vennegjenger. Gjen-
nom støtten har Frifond i 2017 bidratt til be-
drede rammevilkår for over 9800 lokale lag i
hele landet. Gruppene består av ungdommer
som jobber frivillig for demokrati, politiske mål,
friluftsliv, musikk, dans, teater, kultur, religion og
mye, mye mer.

LNU jobber stadig for å bidra til mangfoldet
av aktiviteter gjennom inspirasjon på nettsider
og utveksling av erfaringer. LNU har også i sitt
informasjonsarbeid nådd ut til en bred søker-
gruppe i underrepresenterte fylker.

LNU mener at Frifond-midlene har blitt
forvaltet på en økonomisk forsvarlig og trygg
måte i 2017. LNU har gode forvaltningsrutiner
som sammen med tydelige retningslinjer i

Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond
organisasjon danner grunnlaget for en trygg og
ubyråkratisk saksbehandling med tydelige krav
til søkerne. Ved hjelp av nye nettsider og ny
grafisk profil lasert 1. mars 2018, vil søknadspro-
sessen og støtteordningene for øvrig oppleves
som langt enklere og mer brukervennlig for
søkerne enn tidligere.

LNU ser frem til et nytt og spennende
forvaltningsår i 2018 hvor man ønsker å fortsatt
fokusere på effektiv behandling av rapporter,
rask behandling av søknader og god spredning
av informasjon om Frifond til barn og unge og
Frifond teater i hele landet. Informasjon om
støttemulighetene til egenorganisert fysisk
aktivitet vil vektlegges, i tillegg til ønsket om å
oppretholde den høye frekvensen på informa-
sjonsarbeidet etter at Frifond for alle avsluttes
1. april 2018. I forbindelse med ny grafisk profil
vil det bli utviklet nytt informasjonsmaterie-
ll som skal brukes til dette.

I 2018 blir Frifond organisasjon evaluert
av et eksternt konsulentbyrå (Rambøll), i den
hensikt å se om den skal slås sammen med den
nasjonale grunnstøtten. Dette er et spennen-
de politisk prosjekt, som LNU følger tett. LNU
er som alltid opptatt av forenkling og vil gjøre
støtteordningen så enkel som mulig til å bruke.
Dette er gjenspeilet i revidering av retningslin-
jene for 2018, som vil bli rapportert om i 2019.
Målet med veiledningsarbeidet er å øke kvali-
teten på søknader og rapporter, samt minske
merarbeidet for både mottaker og saksbehand-
ler. I tillegg ser LNU at man ved tett veiledning
bedre sikrer en god og trygg forvaltning, igjen
for begge parter.

LNU og NMR vil fortsette det gode samar-
beidet med jevnlig dialog for å optimalisere
informasjonsarbeidet til Frifond, og holde hver-
andre oppdatert for en mest mulig samkjørt
forvaltning. Det vil bli planlagt informasjons-
turer til Hedmark og Nordland, samt enkelte
besøk i Akershus og Oslo.

LNU jobber stadig for å videreutvikle ord-
ningen og vil i 2018 jobbe for å fortsette den
gode forvaltningen av Frifond-midlene. Frifond
vil jobbe for å nå målene om å inspirere til mer
og variert aktivitet, forenkle og gjøre ordningen
mer brukervennlig, og spre informasjon om
støtteordningen til enda flere i Frifonds mål-
gruppe.

